

JOURNALISTI

4

2015

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta 19.3.2015

Sekuntipeliä

Yle Tampereen Kirsi
Matson-Mäkelä tietää,
että jutut valmistuvat
oikeanmittaisina, vaikka
sitten viime tingassa.

8

tässä lehdessä

○ Juha Jaakkolasta tuli Olli Sulopuiston taustatoimittaja. 18

KUVA: HENNA AALTONEN

○ Offside Press menestyy printillä.

23

○ Jutun tilaaja meni konkurssiin – mikä neuvoksi?

32

Yle ei ole aiheuttanut niitä muutoksia, jotka ovat johtaneet kaupallisen median ahdinkoon. Kurimus johtuu ihmisten uudesta tavasta käyttää mediaa, talouden alamäestä, Googlen tapaisista uusista kilpailijoista sekä kaupallisten toimijoiden omista strategisista valinnoista.

Ylen viestintäjohtaja Reija Hyvärinen
Maaseudun Tulevaisuudessa 6. maaliskuuta

Enää ei puutu kuin että Yle toteuttaa joskus väläytellyn Teema-kanavan typistämisen tai jopa alasajon. Silloin kaukosäätimessä patterit homehtuvat ennen kuin niistä loppuu potku. Ehkä

silloin pitää alkaa etsiä vinkkejä niin sanottuun verosuunnitteluun: "Näin kierrät Yle-veron".

Kulttuuritoimittaja Rolf Bamberg
Demokraatti.fi:ssä 2. maaliskuuta

Maikkarin ja liikemies **Harry Harkimon** (kok/mtv) yhteisprojektissa on synergiaetuja enemmän kuin journalistista häveliäisyyttä. Harkimo tarvitsee julkisuutta ja Maikkari tarvitsee vetäviä nimiä ruutuun. Katsojaluvut on pissikilpailu, jota kaupalliset mediat – nojoo, myös Yle – käyvät jatkuvasti.

Politiikan erikoistoimittaja Pekka Ervasti

Ylen verkkosivuilla 6. maaliskuuta

Lupaathan **Lauri**, että *Pikkukakkosta* et mene lopettamaan. Sillä on lähes yhtä kulttimaine kuin *Ajankohtaisella Kakkosella*, ja sitä meillä katsotaan jatkosakin.

Toimittaja Pekka Söderlund
Satakunnan Kansassa 23. helmikuuta

Joku kertoi, että kun muilla on puoluekokouksessa toimittaja tai pari, yleläisiä on kymmeniä huoneellisia.

Sanoma Oy:n hallituksen puheenjohtaja
Antti Herlin Maaseudun Tulevaisuudessa
2. maaliskuuta

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta 19. 3. 2015

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

TOIMITUSSIHTEERI/REDAKTIONS-
SEKRETERARE
Manu Haapalainen 15.3. asti
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTRAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Heli Saarela 050 528 5001

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
YAP tilaajapalvelu 0303 9778
tilaajapalvelu@yap.fi

PAINO/TRYCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
(09) 6122 330, faksi (09) 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi
www.journalisti.fi

KANNEN KUVA: KONSTA LEPPÄNEN

*Journalisti vaalii
laadukasta journalismia,
sananvapautta ja
alan parhaita perinteitä.
Journalisti tarkastelee
kriittisesti media-alaa
ja sen ilmiöitä.*

MARKKU LAPPALAINEN ○ markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Toiveita paremmasta

Journalismiin ja journalistien työarkeen liittyvät asiat saavat paljon ymmärrystä eduskuntavaaleihin valmistautuvilta puolueilta. *Journalistin* vaalikyselyn perusteella on aiheellista odottaa tulevalla vaalikaudella myönteistä kehitystä monessa keskeisessä asiassa.

Aika näyttää, onko toiveikkuus aiheellista.

Journalisti kysyi puolueilta kaksitoista kysymystä työelämään, viestintäpolitiikkaan, tekijänoikeuteen, sananvapautteen ja journalistien ammattikoulutukseen liittyvistä aiheista. Yleishavaintona voi todeta, että puolueilla on varsin hyvä käsitys journalistitejistä koskevasta asioista ja media-alan yleistilanteesta.

Journalistiliiton esittämille hallitusohjelmavoitteil löytyy laajaa ymmärrystä ja tukea. Toki puolueiden vastaukset ja varsinkin niiden sanalliset perustelut ennustavat, että

yksikään iso uudistus ei ole läpihuutojuttu.

Mikään puolue ei vastusta itsensä työllistäjien aseman parantamista. Sitä, eritoten itsensä työllistäjien sosiaali- ja

**”Aika näyttää,
onko toiveikkuus
aiheellista.**

työttömyysturvaa, on selvitetty viime vuosina perusteellisesti. Käytännön toimille on luotu pohjaa, johon tukeutuen uuden hallituksen on hyvä lähteä liikkeelle.

Sananvapautta käsittelevissä kysymyksissä puolueet ovat yksimielisiä. Kaikki ovat avoimuuden kannalla ja torjuvat hallintarekisterin käytön laajentamiseen ja osaksluetteloiden yleisöjulkisuuden poistamiseen tähtäävät pyrkimykset.

Puolueet haluavat turvata lähdesuojan, jos verkkovalvonta-

laki säädetään. *Journalisti* esitti mietittäväksi, voisiko lähdesuojaa vahvistaa Ruotsin mallin mukaisesti niin, että pelkkä yritys suojan murtamiseksi olisi lainvastaista. Tässä kysymyksessä puolueiden näkemyksissä esiintyy hajontaa ja epäröintiä.

Median murrokseen puolueilla on valmius vastata alentamalla digitaalisten sisältöjen arvonnäköveto samalle tasolle painettujen lehtien tilausmaksujen kanssa. Tämän alimman alv-luokan alentamiseen ei nähty mahdollisuuksia, perusteina EU-säännökset ja yleinen tilanne.

Kysymys Yleisradion tehtävien uudelleen arvioinnin tarpeesta jakaa puolueet kahteen leiriin. Ylen rahoituksen vähentämiseen puolueet eivät tunne yksimielistä tarvetta.

Tekijänoikeusasioissa puolueet kannattavat tekijän oikeutta kohtuullisiin työehtoihin ja korvauksiin, mutta tekijäjärjestöille ei yhtä selkeästi haluta myöntää kollektiivista neuvottelu-oikeutta tekijänoikeuksista.

Ei osaa sanoa

Journalistin vaalikyselyssä puolueille esitettiin kysymys, johon toivottiin vastaus muodossa ”kyllä”, ”ei” tai ”eos” eli ”ei osaa sanoa”. Sääntöisesti puolueet myös vastasivat toivutulla tavalla ja esittivät päälle lyhyen sanallisen selityksen.

Ei osaa sanoa -vastauksiin on hyvä luoda silmäys. Perussuomalaisilla niitä on kahdeksan, kokoomuksella ja keskustalla kolme, RKP:lla yksi. Muut puolueet pystyivät pelkistämään näkemyksensä

kyllä tai ei -kannaksi.

Kiintoisaa on silmällä, mihin aiheisiin puolueet eivät osanneet muodostaa kantaansa: itsensä työllistäjät (ps.), nollatuntisopimukset (ps., r.), alv (ps.), Ylen rahoitus (ps.), kohtuulliset työehdot ja kohtuullinen korvaus (ps.), kollektiivinen neuvottelu-oikeus (kok., ps. kesk.), Ruotsin mallin mukainen lähdesuoja (kok., ps., kesk.) ja opiskelijajärjestöjen palkka (kok. ps.).

KASVO

MARI HAAVISTO

● Politiikan toimittajien yhdistyksen puheenjohtaja vuodesta 2014. Valittiin maaliskuun alussa toiselle kaudelle.

● Työskennellyt toimittajana ja tuottajana MTV Uutisissa kahdeksan vuotta, joista kolme viimeisintä politiikan toimittajana.

● Sitä ennen ollut toimittajana Ylessä ja Ilta-lehdessä.

Rajansa kullakin

Politiikan toimittajat luottavat kollegojensa pysyvän tiukan puolueettomina ilman yhteisiä ohjeita, sanoo yhdistyksen puheenjohtaja Mari Haavisto.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • JANI LAUKKANEN, KUVA

Pari kymppiä vaalikassaan, nimi vetoomukseen, tykkäys ehdokassivulle somessa? Huono idea toimittajalle, sanoo Poliitiikan toimittajien yhdistyksen puheenjohtaja **Mari Haavisto**.

”Esimerkiksi Tahdon-kampanjan yhteydessä monet toimittajat lähtivät laukalle ja postasivat omia Tahdon-kuviaan nettiin. Minulle sekin oli asia, johon en voi kantaani julkisesti kertoa. Tein aiheesta monta juttua. Työni ei olisi ollut uskottavaa”, hän sanoo.

Politiikan toimittajien yhdistys ei silti aio ohjeistaa jäseniään, miten suhtautua ”kevytvaikuttamiseen” tai miten kertoa omista sitoumuksista yleisölle. Asiasta ei ole Haaviston mukaan keskusteltu. Hän ei usko, että ohjeiden pyytäminen yhdistykseltä tulisi kenellekään edes mieleen.

”Se on toimitusten ja toimittajien oma asia. Linjasta ei ole ollut tarvetta keskustella, koska se on hyvin yksioikoinen.”

Esimerkiksi Taloustoimittajien yhdistys on antanut jäsenilleen pörssieettisen suosituksen. Poliitiikan toimittajat pärjäävät Haaviston mielestä *Journalistin ohjeilla*.

HAAVISTO SANOO, että politiikan toimittaja voi kyllä äänestää. Onko parin kympin lahjoituksella kovin iso ero ääneen verrattuna?

On. Äänestäminen on perustuslaillinen oikeus, Haavisto perustelee. Kyse ei ole summasta, vaan luotettavuudesta yleisön silmissä. Jos kolikkonsa haluaa ehdokkaalle antaa, itsensä pitäisi jäädä vaaliuutisoinnista.

MTV Uutisten politiikan toimittajana työskentelevä Haavisto ei pidä puolueettomana

pysymistä hankalana.

”Objektiivisuus on sisäänkirjoitettuna tässä ammatissa. Uutisjutun lähtökohta on, että toimittajan mielipide ei kuulu, vaan haastateltavat puhuvat. Aina yritetään haastatella molemmat puolet”, hän kertoo.

”Objektiivisuus on sisäänkirjoitettuna tässä ammatissa.

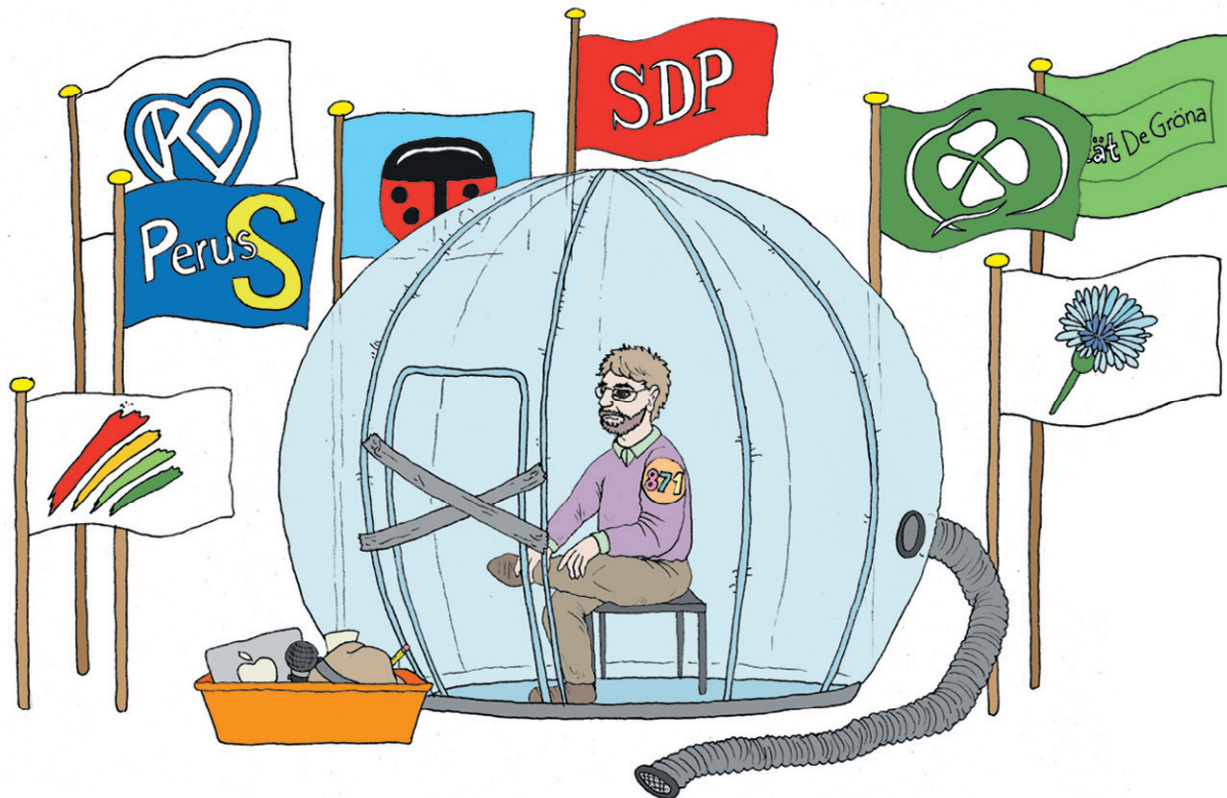
”Jos poliitikko esittää ristiriitaisia lausuntoja, toimittaja voi toki hyvin sanoa, että älä puhu puppua. Se kuitenkin perustuu sille, mitä on aiemmin sanottu tai miten asiat ovat.”

POLITIIKAN TOIMITTAJIEN piirit ovat pienet ja jutut luetaan tarkkaan. Puoluesympatiat tulevat kyllä julki, mutta Haaviston mukaan kollegat tarkkailevat enemmänkin uutisvoittoja kuin toisiaan.

Juuri toiselle kaudelle valittu puheenjohtaja pitää poliittisen journalismin tilaa virkeänä, vaikka erikoistoimittajat ovat monessa mediassa taloustilanteen vuoksi ahtaalla. Vanhojen konkareiden ja uuden polven välillä ei ole ristiriitoja. Lähinnä muistellaan entisajan pitkiä, kosteita lounaskeikkoja. Nyt jutun pitää olla netissä saman tien.

Edelleen pitää osata verkostoitua. Kuten lahjoittamisen, läheisten lähdesuhteiden kanssa Haavisto olisi silti tarkkana.

”Ei puolueettomuus ole ongelma erityisesti politiikan toimittajien kohdalla. Jokaisen toimittajan pitää tietää rajansa.” ●

TES EI OTA KANTAA
KARANTEENIIN

• Työehtosopimukset eivät ota kantaa vaalikaranteeneihin. Journalistien ohjeiden mukainen riippumattomuus voi kuitenkin olla uhattuna, jos ehdokkaana oleva toimittaja on näkyvässä roolissa tai käsittelee työssään yhteiskunnallisia asioita. Tällöin toimittajan voi siirtää vaalikampanjoinnin ajaksi toiseen tehtävään, sanoo Journalistiliiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen**. Palkantomasta vapaasta voi sopia, jos sekä työnantaja että -tekijä sitä haluavat. Myös freelancereille pitäisi pyrkiä tarjoamaan muita töitä, Savolainen sanoo.

Ehdokkuus vie pois ruudusta

JANNE SALOMAA, TEKSTI • ESSI RUUSKANEN, KUVITUS

Medioiden vaalikaranteenikäytännöt vaihtelevat. Puolueiden jäsenkirjoista toimituksissa ei kysellä.

Vaaleihin osallistuminen vaikuttaa toimittajien työtehtäviin mediasta riippumatta, käy ilmi *Journalistin* selvityksestä. *Journalisti* kysyi vaalikaranteenista kahdeltatoista isolta toimitukselta.

Vakiintunein karanteenikäytäntö on Yleisradiossa. Ylen vaalikaranteeni pohjautuu puoluelakiin, joka velvoittaa yhtiötä kohtelemaan puolueita tasapuolisesti. Yle siirtää ehdokkaana olevan työntekijän vaaleihin asti toiseen tehtävään, jos hän on normaalisti näkyvässä tai kuuluvassa roolissa.

"Virkavapaata ei tarvitse ottaa. Lähtökohta on se, ettei ehdokas saa saada erityistä etua muihin nähden. Sääntö koskee myös jonkun ehdokkaan puolesta näkyvästi kampanjoivaa Ylen työntekijää", kertoo Ylen journalistista standardeista ja etiikasta vastaava päällikkö **Riitta Pihlajamäki**.

Vaalikaranteeni koskee myös freelancereita. Heille Yle ei kuitenkaan yleensä tarjoa korvaavaa työtä.

Myös MTV:n uutistoimituksessa ruutukasvo siirretään toiseen työhön, jos hän pyrkii politiikkaan.

LEHDISTÖSSÄ EHDOKKUUS vaikuttaa vähemmän työhön. *Iltalehdessä* karanteeni astuu voimaan vasta noin kuukautta ennen vaaleja, kun ehdokkaiden numerot julkistetaan. Silloinkaan toimittajaa ei siirretä toiseen tehtävään, mutta yhteiskunnallisia kirjoituksia häneltä ei julkaista.

Myös STT-Lehtikuvassa toimittaja voi jatkaa normaalia työtään, jos siihen ei kuulu politiikasta uutisointi.

Kriittisimmin toimittajaehdokkaiden jääviyteen suhtautuvat *Aamulehden* päätoimittaja **Jouko Jokinen** ja *Maaseudun Tulevaisuuden* päätoimittaja **Mikael Pentikäinen**. He toivovat eduskuntaan tai mepiksi pyrkivän toimittajan jäävän virkavapaalle. Tammikuussa *Maaseudun Tulevaisuudessa* aloittanut Pentikäinen oli itse viime

vuonna EU-ehdokkaana.

Kummankaan päätoimittajakaudella kukaan alainen ei ole asettunut ehdolle valtakunnallisissa vaaleissa. Kuntavaaleissa molemmissa lehdistä riittää, että journalistiehdokas ei kirjoita politiikasta tai kotikuntansa asioista. Myös *Turun Sanomissa* ja *Kalevassa* on samanlainen kuntavaalikaranteeni.

Helsingin Sanomat, *Ilta-Sanomat* ja *Keskisuomalainen* eivät vastanneet *Journalistin* kyselyyn. Myös yhteistoimitus Lännen Median päätoimittajan **Matti Posion** vastaus on niukka. Hän kertoo poliittisten kolumnistien olevan vaalitauolla.

JOURNALISTI KYSYI myös, vaikuttaako toimittajan pelkkä jäsenyys josakin puolueessa siihen, millaisia töitä hän voi tehdä. Ylen uutis- ja ajankohtaistoiminnan johtaja **Atte Jääskeläinen** sanoo, että pelkkä jäsenkirjakin voi joskus vaarantaa journalistin "luotettavuuden, tasapuolisuuden tai mielikuvan siitä".

Muut vastaajat korostavat, että jäsenyys on yksityisasia. Sen sijaan poliittisista luottamustehtävistä

esimiesten olisi hyvä tietää.

"Jos on aktiivijäsen, omasta puolueesta ei voi kirjoittaa ja muistakin vain hyvin harkiten. Tosin jonkin kuntaryhmän jätevedenpuhdistamon investointiutuisen voi hyvin tehdä ilman poliittisen taustan vaikutuksia. Toimittajilla on hyvä taju jääviydestä", *Aamulehden* Jouko Jokinen sanoo.

Jos ehdolla ollut toimittaja ei osallistu vaalien jälkeen politiikkaan, hän voi useimpien *Journalistille* vastanneiden päätoimittajien mielestä jatkaa toimittajan työtä normaalisti. Kriittisin on Atte Jääskeläinen. Hän sanoo, että useimmissa tapauksissa entiset työtehtävät eivät ole Ylessä tulleet kyseeseen.

"Mutta poikkeuksiakin on."

STT-Lehtikuvan päätoimittaja **Mika Pettersson** toteaa, että toimittajat läpivalaistetaan nykyään niin hyvin, että toimittajaidentieteen palauttaminen voi olla hidasta poliittisen osallistumisen jälkeen.

"Toisaalta yhteiskunnallisen aktiivisuuden näkeminen vain häpeämerkkinä on hölmön rajoittunutta ajattelua." •

ASKO LEHTONEN

lehtonenasko@gmail.com
 KIRJOITTAJA ON SALON SEUDUN
 SANOMIEN YHTEISKUNTATOIMI-
 TUksen ESIMIES JA TURUN
 SANOMALEHTIMIESTYHDISTYKSEN
 PUHEENJOHTAJA.

Ministeri tulee – ja avustaja

Maakuntien poliitik-
kobongaajat ovat
eläneet viimeksi
kuluneen vuoden
yltäkyläisyydessä.

Ministerit, puolue-
johtajat ja muut merkkihenkilöt
ovat kulkeneet ahkerasti pitkin
maata. SDP:n puheenjohtajakamp-
pailun ja eurovaalien jatkoksi kier-
tueelle lähtivät kokoomuksen
puheenjohtajaehdokkaat, ministe-
reitä kaikki. Tuskin tästä kaikesta
oli toivuttu, kun eduskuntavaalit
alkoivat painaa päälle.

Maakuntavierailulla kiireisellä
päättäjällä on aina aikaa toimit-
tajalle. "Terve, terve, mitä sulla on
mielessä?" kysyy ministeri, ja haas-
tattelu tehdään koulun aulassa op-
pilaiden piirittämänä. "Kiva nähdä
taas, mihinkäs istutaan?" kysyy toi-
nen kauppakeskuksen kahvilassa.

Joissain kokeneissakin poliiti-
koissa herättää selvästi pientä
levottomuutta se, että toimittaja
on kotikentällään ja poliitikko
vain kylässä. Jatkokautta hakeva
europarlamentaarikko on mielis-
sään, kun edes toimittaja haluaa
jutella hänen kanssaan. Ympärillä
on paikallista puolueväkeä, mutta
isännät ja emännät juttelevat kes-
kenään. Ehdokas ei ole oma.

TAPAHTUMAT OVAT paikallisia, mutta
julkisuus vähintään valtakunnallis-
ta. Salossa sanottua voidaan lukea
missä vain, vaikka Helsingissä.

Toimittajan työssä tällainen maa-
pallioistuminen näkyy siten, että
ministerien avustajat tai ministerit
itse ovat paljon kiinnostuneempia
tarkistamaan sitaattejaan kuin
vielä muutama vuosi sitten. He
ovat tarkempia sanomisistaan ja
kiinnostuneempia siitä, mitä hei-
dän puheistaan päätty lehteen. Ja
mikä siinä. Ei kukaan halua lainata

tai tulla lainatuksi väärin.

Valtiovarainministeri ehtii kätel-
lä torilla, mutta haastattelu pitää
tehdä puhelimitse, kun ministeri
on jo mustan auton takapenkillä
matkalla seuraavaan kaupunkiin.
Laitatko kommentit avustajalleni,
pyytää ministeri lopuksi. Laitan-
han minä, ja avustaja tarkistaa ja
korjaa uutta työtä opettelevan mi-
nisterin latelemat luvut.

PÄÄMINISTERI VIERAILEE kaupungis-
sa. Ohjelmassa on sekä esiintymi-
nen lukion oppilaille koulussa että
kaupunkilaisille ja potentiaalisille
puolueen äänestäjille kauppakes-
kuksessa. Nuorekas ministeri pär-
jää hyvin nuorten edessä. Hän pu-
huu politiikasta, liikunnasta ja
ulkonäköpaineista. Kun pääminis-
teri puhuu Ukrainasta, hän tiivis-
tää tilanteen näin: Ukraina haluaisi
länteen, mutta Venäjä ei päästä.

Muutaman pitkän askelen mit-
taisella matkalla lukion juhlasalista
virka-auton takapenkillä pääminis-
terillä on aikaa vastata kysymyk-
siin. Avustaja pyytää, että lähetän
sitaatit luettavaksi ennen julkai-
sua.

Illalla toimituksessa puhun avus-
tajan kanssa puhelimesta. Hän
pohtii ääneen pääministerin Uk-
raina-analyysiä. No, niinhän pää-
ministeri sanoi – ja vielä yleisön
edessä. Avustaja toteaa, että koska
yleisönä olivat lukiolaiset, päämi-
nisterin sanomisia ei ehkä tulkita
varsinaiseksi ulkopoliittiseksi kan-
nanotoksi.

Kaksi viikkoa myöhemmin pää-
ministeri sanoo Ylen haastattelu-
tunnilla, että Ukraina halusi lähes-
tyä länttä ja Euroopan unionia,
mitä Venäjä ei hyväksynyt. Suoras-
sa lähetyksessä pääministeri saa
puhua vapaasti, vaikka kuulijoina
on muitakin kuin koululaisia. ●

Suantopaikka. Uutistoimitaja Kirsi Matson-Mäkelä keskittyy illan lähetykseen maskeeraaja Johanna Vanttisen käsittelyssä. Täällä deadline unohtuu hetkeksi.

Aina juuri ajallaan

Joillekin se on aina, joillekin sekunnilleen ja joillekin viitteellinen. Deadlinen pitämisessä auttavat hyvät suunnitelmat ja työporukka, johon voi luottaa.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • KONSTA LEPPÄNEN, KUVAT

Tämä on **Kirsi Matson-Mäkelän** päivän zen-hetki. Ylen Hämeen alueuutisten ankkurivuorossa oleva toimittaja on kiiruhtanut maskeeraamoon, valinnut rekiltä asuun sopivat helmet

ja saa nyt hetkeksi rauhoittua ja sulkea silmänsä. On itse asiassa vähän pakko, koska maskeeraaja **Johanna Vääntinen** ottaa seuraavaksi käsittelyyn luomet.

"Maskeeraamo on keskittymisen paikka. Tässä työssä on haastavaa, että skarpeimmillaan pitäisi olla lähetyksessä päivän lopulla", Matson-Mäkelä sanoo.

Vaikka työpäivä on ollut poikkeuksellisen rauhallinen – illan toinen lähetyksen peruttu MM-hiihtojen tieltä – suunnitelmat ovat kertaalleen menneet uusiksi sote-uudistukseen liittyvien uutisten vuoksi. Meikkaajan tuolissa mielessä ei ole deadline, vaikka se on Matson-Mäkelän työpäivässä läsnä koko ajan. Se tulee vastaan sekunnilleen ja vaatii sekunnilleen oikean pituista lopputuotetta.

"Deadline on meille tiettyyn slottiin mahtumista", Matson-Mäkelä sanoo

"Kiire ja stressi vähenevät, kun on tii-

mi, joka osaa hommansa. Kun meidän mediatoimittajamme ja ohjaajamme lupaavat, että juttu valmistuu, siihen voi luottaa, vaikka se ei olisi valmiina vielä kahta minuuttia ennen lähetystä."

KIIRE MÄÄRITTÄÄ monen toimittajan työtä. Deadlinesta on tullut online ja uutiskilpailusta sekuntipeliä. Katkeamattomaan juttuvirtaan sukeltavat kaikki, eivät vain perinteiset nopeat viestimet, kuten radio, vaan myös aiemmin päivään sidotut sanomalehdet ja omia sähköisiä palveluitaan pystyttävät aikakauslehdet. Nopeutta seurataan toimituksissa entistä tarkemmin.

Nopeus on aina ollut yksi journalismin itseisarvoista. Ajan ja journalismin suhdetta on tutkittu verrattain vähän, mutta jo 1970-luvulla tehdyssä tutkimuksessa BBC:n toimittajien havaittiin puhuvan itsestään ajan uhreina, jotka kamppailivat deadlineja vastaan uutisvirran pyörteissä.

"Kiire on lisääntynyt, sen näkee jo juttumääristä", sanoo *Aamulehdessä* verkko-toimittajana työskentelevä **Anu Leena Koskinen**.

Hän saa deadlinen vastaan sa yhden vuoron aikana yli 30

Kesä urheilutoimittajana oli paras nopeuskoulu, enkä sen jälkeen ole pelännyt deadlinea.

Aamulehden verkkotoimittaja Anu Leena Koskinen

kertaa. Tai oikeammin, deadline on koko ajan. Osa jutuista on STT:n juttuja omilla täydennyksillä, osa siteerauksia ja osa omia tai kollegojen verkkosähkeitä. Lisäksi verkkotoimittajan julkaistavana on päivän videoita.

”Sen verran kiire oli eräissäkin työvuorossa, että kun **Mauri Pekkarinen** pyysi lukemaan talousvaliokunnan mietinnön juttuani varten, parahdin, että en kyllä ehdi. Jos olisin tehnyt juttua printtiin, olisin toki lukenut mietinnön.”

Koskinen aloitti verkkotoimituksessa puolisen vuotta sitten.

”Käsitykseni deadlinesta on tietysti muuttunut, kun juttuja julkaistaan jatkuvasti. Ei se aiheuta ahdistusta, vaan tarkoittaa minulle enemmänkin sitä, että työt valmistuvat”, hän pohtii.

Aiemmin Koskinen on työskennellyt printtipuolella. Aikanaan jo kesä *Keskipohtajan* urheilutoimituksessa opetti laittamaan pisteen paikoilleen ajoissa.

”Se oli paras nopeuskoulu, enkä sen jälkeen ole pelännyt deadlinea.”

YLEN TOIMITILOISSA Tampereen Vuolteenkadulla päivä on spurtteja ja suvantoja. Vielä yhdentoista jälkeen aamupäivällä ei olla varmoja, mitä perustuslakivaliokunta aikoo sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksesta lausua. Illan lähetykseen menee joko aiheeseen liittyvä juttu, johon tarvitaan materiaaleja niin Päijät-Hämeestä, Kanta-Hämeestä kuin Pirkanmaalta tai ”XL-juttu” taksien mobiilisovelluksista.

XL-jutulla tarkoitetaan pidempään suunniteltua juttukokonaisuutta, jota tehdään useammassa toimituksessa, tässä tapauksessa Pasilassa, Oulussa ja Tampereella. Eri toimitusten kanssa on neuvoteltava yhteinen julkaisuajataulu. Kaikille sopivan deadline löytyminen vaatii koordinoitua.

”Sitä työssä on nykyisin paljon enemmän. Se vie paljon aikaa ja energiaa. Jat-

kossa tilanne muuttuu vielä, kun alue-tv-uutisten lähetyksen koostaminen keskitetään Tohlopin Mediapolikseen”, Matson-Mäkelä kertoo.

Aamun palaverien jälkeen odotellaan siis päätöstä. Siinä välissä Matson-Mäkelä ehtii paljon muutakin: korjata julkaisua odottavaa nettitekstiään, tilata lähetykseen materiaalia, neuvotella juttuja myös radioon ja vilkuilla Twitteriä. Joskus hän pohjustaa ankkurivuorossa seuraavan viikon repparikeikkoja. Ja jossain välissä pitäisi siirtää sakkopaikalla oleva auto.

”Kiire on aina resurssikysymys. Meillä resurssit eivät ole juuri muuttuneet, mutta tekemisen määrä on lisääntynyt.”

Uutistytössä kiire voi yllättää, vaikka resurssit olisivat hyvät, Matson-Mäkelä muistuttaa. Silloin toimitus sähköistyy.

”Kun jotain tapahtuu, sen kyllä huomaa. Koko ilmapiiri muuttuu ja ihmiset tormakoituvat, syntyy hyvää pöhinää. Uutisihmiset ovat sillä tavalla vähän perverssejä, että mitä pahempi tilanne on ja mitä suurempi ihmisten tiedon tarve, sitä suurempi on tunne, että meitä tarvitaan, koska meillä on jotain merkityksellistä kerrottavaa.”

Asia ei ole muuttunut sitten 1970-luvun. Ajan uhreja tai ei, toimittajat myöntävät, että juuri kaikkein kiireisimmät tositilanteet tuovat työssä eniten tyydytystä.

Myös verkkotoimittaja Koskinen nauttii työssään jatkuvasta toiminnasta.

”Tylsistyn aika helposti, eikä minulle välttämättä sopisi se, että teen viikon samaa juttua. Välillä on vaikeaa päästää kiireestä irti. Kotonakin haluaa vain katella uutisia”, Koskinen kertoo.

NOPEASTI, TEHOKKAASTI ja ajallaan asiat haluaa tehdä myös *Tehy-lehdessä* työskentelevä **Riitta Hankonen**. 16 kertaa vuodessa ilmestyvässä lehdessä ”viime tippa” ei ole netin tapaan aina tai kahta minuuttia ennen deadlinea, kuten radiossa. Hankonen kirjoittaa jutut valmiiksi painopäi-

vää edeltävällä viikolla. Keskimäärin hän kirjoittaa 5–6 juttua per lehti.

”Deadline on siinä mielessä viitteellinen, että teen jutut valmiiksi mieluiten jo sitä ennen jos vain suinkin mahdollista. Minua häiritsee, jos langat roikkuvat”, Hankonen sanoo.

Matkustamista ympäri Suomea edellyttävä työ ja työläät pääjutut vaativat koko toimitukselta tarkkaa suunnittelua. Toimittajat, toimitussihteeri ja AD työskentelevät eri rytmissä ja työtä tehdään etupainotteisesti.

”Olemme kääntäneet porukalla laivaa siihen, että suunnittelemaa työtä olisi enemmän. Deadlinen kunnioittaminen on muiden työn kunnioittamista. Jos lipsun omassa työssäni, se kostaatuu käytävän toisessa päässä. Kukaan meistä toimittajista ei halua, että toimitussihteeri tai AD eivät pääse syömään sen takia, että me olemme vetkutelleet.”

Suunnitelmallisuus lisääntyy niissäkin välineissä, joissa tehdään päivittäin nopeita päätöksiä. Päätöksistä raportoidaan ennakkoon, ja pyritään luomaan omaa uutisagenda. Siksi ajanhallinta korostuu työprosesseissa.

”Ennenkään ei menty kädestä suuhun, mutta pitkän tähtäimen suunnitelmat korostuvat jo työaikojen takia. Jos halutaan esimerkiksi streamata joku iltatilaisuus, se pitää ottaa huomioon työvuorosuunnittelussa”, Matson-Mäkelä sanoo.

Ylen kaltaisella suurella uutiskoneella on varaa panostaa sekä suunnitteluun että nopeaan reagointiin. Matson-Mäkelä huomauttaa, että kynnys ylimääräisen uutislähetysten tekemiseen on madaltunut. Netin tuoma muutos on muuttanut median kellon.

”Ennen uutislähetys oli pyhä, eikä sitä ennen saanut radiossa edes vihjata, että tulossa on kova uutinen. Nykyisin pyrimme siihen, etteivät uutiset ole vain tunna-reiden välissä, vaan aiheet elävät pitkin lähetystä”, hän kertoo.

NIIN TELEVISIOSSA, radiossa, verkkotoimituksessa kuin lehdessäkin työskentelevälle toimittajalle deadline on oman työajan hallintaa. Hankosen mukaan oikea työrytmi tulee sisäänrakennettuna.

”Kun lähetän haastateltavalle jutun kommentoitavaksi, laitan siihen päivämäärän ja kellonajan, mihin mennessä haluan kommentit, jotta voin katsoa ne rauhassa. Yleensä se toteutuu hyvin. Joskus huomaa silti, että muilla käsitys deadlinesta on jotain muuta kuin toimittajilla. Deadline on joillekin ammattiryhmille liukuva käsite”, hän sanoo.

Joskus toimittajien kiire tarkoittaa myös haastateltavalle kiirettä. Tempon noustessa kommentteja ei voi miettiä enää ”yön yli”.

Muun maailman deadlineet aiheuttavat *Tehy-lehdessä* päänvaivaa silloin, kun isot seurattavat aiheet etenevät yllättäen.

”Ei voi sanoa, että se olisi valvottanut, mutta suuret, hahmottomat kokonaisuuDET mietityttävät. Kerran tein sotesta huolellisen aukeaman pläjäyksen, joka happani yhdessä viikonlopussa. Poliitiikan teossa deadlineet ovat venyviä. Ne päätökset tulevat, kun tulevat.”

PÄÄTÖS SOTE-UUDISTUKSEN ensimmäisen version perustuslaillisuudesta tulee torstaina 19. helmikuuta kello 13.

Kello 14 Matson-Mäkelä aloittaa puhe-
linpalaverin, jossa neuvotellaan Lahden ja Hämeenlinnan toimitusten kanssa siitä, mitkä jutut menevät lähetykseen. Vajaan vartin mittaisessa palaverissa ehditään käydä läpi paitsi lähetykset, myös pidemmälle meneviä suunnitelmia sekä Hämeenlinnassa lähetyspöytää piinaavat ongelmat.

”Yritämme pitää palaverit aina tiiviinä”, Matson-Mäkelä sanoo.

Uutiskoneessa jokaisella on oma, tarkka roolinsa, mikä Matson-Mäkelän mukaan auttaa työajan hallinnassa. Esimerkiksi juuri tällai-

▲ **Spiikit kuntoon.** Kirsi Matson-Mäkelä viilaa lähetysten tekstejä sekunnilleen oikean mittaisiksi. Kokenut toimittaja voi mennä studioon pelkät ranskalaiset viivat tukena, jos hoppu on oikein kova.

► **Kohta mennään.** Perustuslakivaliokunnan tiedotustilaisuus sote-uudistuksesta alkaa yhdeltä. Uutiset määrittävät, suunnitellaanko illan lähetykset uusiksi.

► **Arkiasuun.** Mediatoimittajat Petri Aaltonen ja Jan Hynnä puukevat studion illaksi tavalliseen lavastukseensa. Päivällä tiloissa on kuvattu vaaligalleriaa.

► **Viimeiset viilausket.** Matson-Mäkelä ja ohjaaja Antti Eintola neuvottelevat vielä ennen lähetystä, missä järjestyksessä haastattelut lipit käytetään.

sena päivänä työtehtävät on pakko hoitaa siinä järjestyksessä kuin ne on mahdollista aloittaa. Lähetyksen spiiikkejä ei voi kirjoittaa ennen kuin materiaalit on saatu toisilta alueilta.

Ankkurivuorolainen ei juuri ehdi nuuhkia omia aiheita, vaan keskittyy määrättyihin hommiin. Jos nyt ei laput silmillä, niin tarkkaan kuitenkin.

Sitä paitsi työ keskeytyy toistuvasti. Kuten nyt, kun **Kari Mustonen** Hämeenlinnan toimituksesta soittaa.

Työn keskeytykset ovat haasteena myös verkkotoimituksissa. Anu Leena Koskinen pitää listaa tehtävistä, jottei mikään unohdu.

”Suurin ero printtiin on se, ettei verkossa voi kirjoittaa viittä minuuttia pidempään omaa sähköä keskeytyksettä.”

Pingottamista hän pyrkii välttämään,

sillä se ei paranna suoritusta.

”Olen tehokkaimmillani, kun en tee ylitöitä ja pystyn hoitamaan hommani rennosti. Pikajuoksijat ovat tosi rentoja, ja tässä on vähän sitä samaa”, hän sanoo.

Koskinen vie vain harvoin töitä kotiin.

”Itselle pitää määrittää oma deadline, eikä siitä saa joustaa. Siitä olen pitänyt kiinni.”

SEURAAVAKSI KIRSI Matson-Mäkelän kirjoitusrupeaman keskeyttää maskeeraus, päivän toivottu zen-hetki. Kokenut uutisankkuri ei juuri jännitä illan lähetystä, jota myös harjoitellaan yhtenä kenraalivetona ennen iltaa.

”Joskus toivoisin, että veressä olisi vähän enemmän adrenaliinia. Tulee parempi lähetys, kun vähän jänskättää. Silloin on enemmän läsnä”, Matson-Mäkelä sanoo.

Yhtä ikimuistoisinta rutistusta aikaa vastaan hän ei halua nimetä.

”Deadline muodostuu tärkeäksi silloin, kun oma juttu menee ihan viime tippaan ja tietää, että työkaveri luottaa minuun, ettei ole puolentoista minuutin tyhjää koloa lähetyksessä.”

”Jokainen deadline on tärkeä. Jonkun toisen työ on kiinni siitä, että minä pysyn aikataulussa.”

Kuten nyt, kun ajolistat, spiiikit ja kuvamateriaalit ovat valmistuneet ajallaan. Sekunnilleen kello 18.22 alkaa illan lähetys.

”Hyvää iltaa, tässä Yle Uutiset Häme. Sote-lakiesityksen tyrmäys sai ristiriitaisen vastaanoton Hämeessä”, Kirsi Matson-Mäkelä aloittaa. ●

JUTUSSA ON KÄYTETTY LÄHTENÄ MYÖS ESA VÄLIVERROSEN ARTIKKELIA ”AJAN HALLINTA JA TIIVISTYMINEN JOURNALISMISSA” (MEDIA & VIESTINTÄ 2013: 36).

Kurinalainen ja paneutuva suunnittelija

”Olen aina ollut kauhean suunnitelmallinen, ja tykkään siitä. Tuntuu, että pää vapautuu, kun vuosi- ja viikkosuunnitelmat ovat paperilla. Suunnitelmallisuus mahdollistaa sen, että voi toteuttaa toimittajana, kuvaajana ja tutkijana montaa projektia”, tällä hetkellä New Yorkissa työskentelevä freelancetoimittaja **Kukka Ranta** kertoo.

”Deadline tarkoittaa minulle kurinalaisuutta ja paneutumista. Pitkässä projektissa teen itselleni osatavoitteita. Kirjan tai massiivisen tutkimuksen kirjoittaminen on hyvin kokonaisvaltaista. Tuntuu kuin olisi ammattuurheilija: syöminen, nukkuminen ja eläminen menevät sen mukaan, että aivot toimivat maksimaalisesti.

Aika usein aiheet liittyvät toisiinsa. Kun on pidemmän aikaa seurannut tiettyjä aiheita, kuten liikakalastusta, siirtolaisuutta tai köyhyyttä, erilaisten projektien tekeminen yhtä aikaa alkaa olla helpompaa. Yleensä jaan viikon niin, että tiettyinä päivinä keskityn yhteen aiheeseen. Työpäivät vaativat usein kaiken muun sysäämistä syrjään, jotta voin uppoutua vaativaan, pitkään tekstiin.

Suurin stressi hidasta journalismia tehdessä on yleensä, miten aiheen työstimiselle saa riittävästi aikaa ja miten rahoitettua elämänsä. Esimerkiksi

Kalavale-kirjan tekeminen onnistui siinä vaiheessa, kun saimme apurahoja työskentelyrauhan takaamiseksi. Nyt elämäntilanteeni on siinä mielessä hyvä, että teen päivätyötä yliopistolla ja toimittajan töitä siinä sivussa iltaisin ja viikonloppuisin. Työt tukevat toisiaan.

Deadlinet takaavat sen, että materiaalia tulee tuotettua koko ajan. Luon akateemiseen työhöni toimittajana lisää deadlineja. Niin pystyn tutki- maan aiheitani laajemmin ja nopeammalla tem- polla.

Monessa projektissa työt kasaantuvat viime tippaan. Yleensä viikkoni alkaa työsuunnitelmalla siitä, mitkä deadlinet ovat ensimmäisinä. Paljon tulee myös nopeita yhteydenottoja. Joskus tulee valvot- tua ehtiäkseen hoitaa kaiken. Valvon vaikka kuinka myöhään, jotta saan hommat tehtyä.

Se, kuinka monta deadlinea minulla on kuus- sa, vaihtelee paljon. Välillä niitä on useampi, välil- lä on pidempi tauko, kun olen kentällä keräämässä aineistoa. Muutama vuosi sitten helmikuussa mi- nulla oli kahdeksan deadlinea, kaikki isoja repor- taaseja. Se oli ihan hulluutta. Kun sain kaiken val- miiksi, oli aika voittajaolo.”

Marja Honkonen

Paketti kasassa. Illan alueuutis-lähetys on tarkkaan mitoitettu, ja se harjoitellaan kerran ennen suoraa lähetystä. "Jos tulee viime hetken uutinen, se kyllä kerrotaan vaikka ilman kuvaa", Kirsi Matson-Mäkelä kertoo. Ohjaaja Antti Eintola kiinnittää juontajan mikrofonin paikoilleen.

Rento ja tarkka sähköjänis

"Nopeuden merkitys on lisääntynyt aivan hirveästi. Sen huomaa esimerkiksi siitä, millainen sähinä meillä alkaa, kun joku muu media on saanut ison uutisen. Sitten mennään eikä meinata, jotta saadaa patkkaa uuniin. On varmasti monia, joille se nostaa paineita, mutta itse olen luonnostani aika nopea", *Iltalehden* urheilutoimittajana työskentelevä **Teemu Stubin** kertoo.

"Teen karkeasti 70 prosenttia nettiä ja 30 printtiä. Verkkovuorossa menen se edellä, minkä uskon kiinnostavan lukijoita ja mihin kaverit, eli kilpailevat mediat, todennäköisimmin tarttuvat ensimmäisinä. Siihen harjaantuu ajan kanssa.

Jos on myöhäinen matsi, ja on siinä ja siinä, ehtiikö juttu painettuun, kirjoitan sen hyvin pitkälti valmiiksi pelin aikana. Myös verkkovuorossa tähtään siihen, että minulla on päätössummerin soudessa valmis versio, jonka voin tuutata linjoille. Se riippuu kuitenkin paljon lajista. Esimerkiksi jääkiekossa tilanteet elävät usein nopeammin kuin vaikkapa futiksessa.

Joskus tulee sillä tavalla epäkiitollisia tilanteita, että koko asetelma kääntyy viimeisellä minuutilla pääalelleen. Silloin täytyy pitää itsensä sähköjäniksenä, mutta muistaa, että se on vain työtä. Jotkut jopa nauttivat painetilanteesta, mutta itse olen huomannut, että mitä enemmän paineita ottaa, sitä enemmän tekee tyhmiä virheitä. Nopeaankin nettijuttuun yritän tarkastaa perustaustat, esimerkiksi pelaajan sen kauden tilastoista.

Kun joku matsi päättyy, Amppareihin tulee nopeasti noin viisi täysin samanlaista otsikkoa. Siksi pyrin kehittämään omiin juttuihini pikkuisen erilaisen kärjen, jos mahdollista.

Ajalliset erot jutuissa eivät ole suuria, jos kyseessä on esimerkiksi Jokereiden KHL-pudotuspeli. Neljä nopeinta olemme enimmäkseen me, *Iltä-Sanomat*, Maikkari ja Yle.

Välillä naurattaa, millaisella aikataululla meillä ja muilla mennään. Sanotaanko näin, että häviö se on pienikin häviö, kun pelataan minuuttiaikataululla. Liikaa ei silti kannata ottaa paineita, kun puhutaan sekunneista tai minuuteista. Riippuu tietysti, kuinka monesta."

Marja Honkonen

Yhteinen asia: itsensä työllistäjät

Journalisti kysyi puolueilta, mitä ne ajattelevat journalisteja ja media-alaa askarruttavista vaaliteemoista.

MARKKU LAPPALAINEN, TEKSTI • TIINA KÄLKÄINEN, KUVITUS

Itsensä työllistäjät

Puolueet ryhtyvät parantamaan itsensä työllistäjien asemaa vaalien jälkeen, jos *Journalistin* tekemän vaalikyselyn vastauksiin on luottaminen. Seitsemän puoluetta kahdeksasta on sitä mieltä, että palkansaajien ja yrittäjien väliin syntyneen itsensä työllistäjien ryhmän asemaan pitää saada muutos.

Vain perussuomalaiset epäroivät. Puolue vastasi "eos" (ei osaa sanoa) kysymykseen "Ryhtyykö puolueenne parantamaan itsensä työllistäjien asemaa?"

Puolueiden perusteluissa on kirjoja paljon enemmän kuin pelkistetyissä (kyllä/ei/eos) vastauksissa.

Keskusta hoitaisi itsensä työllistäjien aseman kuntoon yhteiskuntasopimuksella, joka tarkoittaa hallituksen, eduskunnan, työmarkkinajärjestöjen, yritysten ja muiden keskeisten toimijoiden yhteistyötä. Vihreät korjaisivat asiaa 560 euron perustulolla.

Sosiaalidemokraattien mukaan palkansaajien ja yrittäjien väliin ei ole tarkoituksenmukaista luoda uutta erillislainsäädäntöä.

”Neljä puoluetta kahdeksasta kannattaa nollasopimuksien kieltämistä. Kokoomus ja kristilliset ovat kieltoa vastaan, perussuomalaiset ja RKP ovat ”eos”-linjalla.

Nollatuntisopimukset

Puolueiden kannat jakautuvat selkeämmin erimielisiksi, kun ne määrittelevät kantaansa niin sanottuihin nollatuntisopimuksiin, jotka ovat yleistyneet varsinkin vuokratyöyrityksissä. Nollasopimuksissa ei ole määritelty keskimääräistä tai vähimmäistyöaika, mutta usein työntekijällä ei ole mahdollisuutta ottaa vastaan muuta työtä.

Kysymme, "aikooko puolueenne edistää nollasopimuksien kieltämistä".

Neljä puoluetta (sd., kesk., vas. ja vihr.) kahdeksasta kannattaa nollasopimuksien kieltämistä. Kokoomus ja kristilliset ovat kieltoa vastaan, perussuomalaiset ja RKP ovat "eos"-linjalla.

Kokoomus korostaa työmarkkinoiden joustavuutta perusteluissaan: "Nollatuntisopimukset ovat myös tärkeitä. -- [niitä] tulee kehittää reilumpaan suuntaan, mutta ei kieltää."

Myönteisesti nollasopimuskieltoon vastanneen keskustan mielestä "tarvitaan ratkaisuja, joilla vahvistetaan työntekijän turvaa ja samalla mahdollistetaan joustoja työnantajan kannalta".

Vasemmistoliitto ajaa nollasopimusten kieltämistä ja vaatii "myös pätäk- ja silpputyölisää epätyypillisissä työsuhteissa oleville".

RKP toivoo, että työmarkkinaosapuolet voisivat korjata epäkohdan työehtosopimuksilla.

Ylen tehtävät...

Yleisradion rahoituksesta ja roolista on herännyt keskustelua, kun kaupallisen median ahdinko on voimistunut. Puolueiden näkemykset Ylen tehtävien uudelleenmäärittelyn tarpeellisuudesta vaihtelevat.

Viisi puoluetta (kok., ps., kesk., r. ja kd.) haluaa määritellä Ylen toimeksiannon uusiksi. Muut (sd., vas. ja vihr.) eivät halua lähteä muuttamaan nykyistä, Yleisradiolakiin kirjattua Ylen julkisen palvelun tehtävää.

Ylen tehtävien uudelleenmäärittelyä ja siihen liittyvää keskustelua kannattavat ilmaisevat perusteluissaan huolen kaupallisen median ja valtiollisen toimijan keskinäisestä kilpailusta.

Perussuomalaiset esittävät Ylen muuttamista maksutelevisioksi, "jossa katsoja maksaa saadakseen yksittäisen Ylen tv-kanavan tai yksittäisen Ylen ohjelman näkyviin".

Vihreät hakisivat lievitystä median yleiseen ahdinkoon jakamalla "Ylen teknisiä innovaatioita – vaapaan koodin periaatteella muidenkin eduksi".

... ja rahoitus

Ylen rahoituksen vähentämistä kannattavat ainoastaan perussuomalaiset: "Vaikea taloustilanne vaatii, että myös Yle-veron tasoa on tarkistettava alaspäin." Keskusta vastaa rahoituksen alentamista koskevaan kysymykseen "eos". Puolue on valmis määrittelemään rahoituksen tasoa sen jälkeen, kun Ylen tehtävät on parlamentaarisesti arvioitu.

Rahoituksen tason säilyttämistä kannattavat puolueet pitävät tärkeänä Ylen toiminnan turvaamista nykyisellä tasolla. "Yleisradion kulttuuritehtävä on merkittävä. Rahoitus on pidettävä riittävällä tasolla", kuten kristilliset asian ilmaisevat.

NÄIN KYSELY TEHTIIN

Journalisti lähetti helmikuun lopulla kahdeksalle suurimmalle puolueelle sähköpostikyselyn journalistiteja ja media-alaa koskevista kysymyksistä. Kysely osoitettiin puoluesihteereille.

Vastauksissa pyydettiin kiteyttämään puolueen kanta selkeästi muotoiltuun kysymykseen. Kyllä, ei, eos (ei osaa sanoa) -vastauksien lisäksi toivoimme puolueilta lyhyitä perusteluja näkemyksiensä tueksi.

Kysely kokonaisuudessaan, perustelut asianmukaisesti editoituina, on Journalistin verkkolehdessä.

Arvonlisävero

Kysymys painettujen lehtien tilausten ja digitaalisten sisältöjen arvonlisäveron alentamisesta jakaa puolueita selkeästi. Alv:n laskemista viiteen prosenttiin ei pidetä mahdollisena, mutta vaihtoehtoisin alv-säätöihin löytyy jonkin verran valmiutta.

Vastauksissaan puolueet tukeutuvat EU:n säännöksiin, joiden mukaan uutta alv-luokkaa ei voida luoda nykyisten kolmen luokan rinnalle. Alin veroluokka sisältää paljon muutakin kuin lehtien tilauksia, minä vuoksi sen alentamisen kustannusvaikutukset olisivat huomattavat.

Sosiaalidemokraatit ja vasemmistoliitto kannattavat alv:n alentamista; vasemmistoliitto määrittelee koko alimman alv-kannan alennusvaatimuksensa kahdeksi prosenttiyksiköksi. Kokoomus kannattaa e-kirjojen siirtämistä alimpaan alv-luokkaan. Keskusta kannattaa digilehtien ja vihreät laajemmin digisisältöjen alv:n alentamista printtitilauksen tasolle.

RKP ja kristillisdemokraatit eivät näe tässä tilanteessa mahdollisuuksia alv:n alentamiselle.

Tekijänoikeudet

Tekijän oikeus kohtuullisiin työehtoihin ja kohtuulliseen korvaukseen on ollut tekijäjärjestöjen keskeinen tavoite tekijänoikeuslain säädännön uudistamisessa. Seitsemän puoluetta kahdeksasta tukee kohtuullisuuden periaatetta.

Perussuomalaiset perustelevat eos-kantaansa totemalla, että tasavertaiset neuvottelumahdollisuudet ovat ydinkysymys: "Asia on laajempi kokonaisuus, johon liittyy myös ryhmäkanne."

Puolueet jakautuvat, kun kysymys kuuluu: Pitäisikö tekijöitä edustaville järjestöille antaa oikeus neuvotella tekijänoikeuksien käytön vähimmäisehdoista? Viisi puoluetta (sd., vas., vihr., r. ja kd.) kannattaa tekijöiden kollektiivista neuvotteluoikeutta. Kokoomus, perussuomalaiset ja keskusta eivät osaa määritellä kantaansa kyllä / ei -vaihtoehtoina.

Neuvotteluoikeutta kannattavat perustelevat näkemystään sillä, että yksittäisen tekijän neuvotteluasema suhteessa kustantajiin ei ole tasavertainen. "Olisi johdonmukaista, jos käytännöt tässäkin asiassa vastaisivat muiden alojen neuvottelukäytäntöjä", toteavat ruotsalaiset.

Kokoomus ja keskusta luottavat yritystason sopimiseen, perussuomalaisetkin tähdentävät neuvottelujen tasavertaisuuden merkitystä.

Sananvapaus

Keskeisissä sananvapausasioissa puolueet ovat varsin yksimielisiä. Kaikki puolueet toteavat torjuvansa pyrkimykset hallintarekisterin käytön laajentamiseksi ja osakasluetteloiden yleisöjulkisuuden poistamiseksi. Avoimuus, läpinäkyvyys ja asiakirjajulkisuus ovat journalismin kannalta tärkeitä sananvapauden ominaisuuksia.

Puolueet haluavat niin ikään turvata journalistisen tiedonhankinnan kannalta keskeisen lähdesuojan rikkomattomuuden.

Sen sijaan hajontaa syntyy, kun puolueet pohtivat *Journalistin* esittämää ajatusta lähdesuojan vahvistamisesta Ruotsin mallin mukaisesti niin, että pelkkä yrityksen suojan murtamiseksi olisi lainvastaista.

Kokoomus, perussuomalaiset, keskusta ja RKP epäroivät, ja vasemmistoliitto toteaa, että nykyinen lähdesuoja on taannut hyvät toimintamahdollisuudet. Sosialidemokraatit, vihreät ja kristilliset suhtautuvat Ruotsin mallin käyttöönottoon myönteisesti.

Harjoittelijoiden palkka

Viestintäalan ammatteihin koulutetaan väkeä enemmän kuin uusia työpaikkoja vapautuu. Tämä vaikuttaa myös opiskelijoiden harjoittelukäytäntöihin. Kysyimme, pitäisikö kaikille harjoittelijoille maksaa alan työehtosopimusten mukaista harjoittelijapalkkaa?

Sosialidemokraattien, vasemmistoliiton ja vihreiden mukaan harjoittelijapalkkaa pitäisi maksaa. Kokoomus ja perussuomalaiset vastasivat ”eos”. Keskustalle, RKP:lle ja kristillisille palkanmaksu ei ole niin tärkeä kuin harjoittelupalkka sinänsä. ●

PUOLUEET OTTIVAT MYÖS KANTAA SIIHEN, VOITAISINKO 2012 VALTION BUDJETISTA POISTETTU SANOMALEHTIMIESELÄKE PALAUTTAA. VASTAUS SIIHEN JA PUOLUEIDEN KAIKKI VASTAUKSET PERUSTELUIINEEN OVAT JOURNALISTIN VERKKOLEHDESSÄ. JOURNALISTI.FI

Myönteisiä signaaleja

Keskustan esittämä yhteiskuntasopimus on uusi, laaja teema, joka nousee esille tulevalla vaalikaudella. Se koskee myös Journalistiliittoa, toteavat puheenjohtaja **Hanne Aho** ja edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen**.

Journalistin vaalikyselyn vastauksissa liiton johtokaksikko näkee paljon myönteisiä signaaleja.

”Tulevan hallituksen ohjelma ei tule kertoamaan yksityiskohtaisia tavoitteita, siksi meidän pitää olla mukana yhteiskuntasopimukseen liittyvissä keskusteluissa. Niissä ratkaistaan myös muun muassa nollatuntisopimuksiin liittyvät linjaukset”, Aho sanoo.

Vaalikyselyn perusteella mahdollisuudet alentaa painettujen lehtien tilausten arvonalisäveroa ovat vähäiset.

”Näyttää siltä, että puolueet haluavat alenuttaa digitaalisten sisältöjen alv:n samalle tasolle lehtien kanssa. Se on koko alan kehityksen kannalta ratkaisevan tärkeää”, Aho sanoo.

Toiveita herättää se, että kaikki puolueet haluavat parantaa itsensä työllistäjien asemaa. Myös tekijänoikeusasioissa on halua

ratkaisuihin, joiden puolesta tekijät ovat pitkään toimineet.

”Tätä taustaa vasten voi vain kummastella, miksei muutoksia ole jo tehty”, Savolainen sanoo.

”Esimerkiksi luovien alojen ja muiden itsensä työllistäjien sosiaaliturvaa on selvitetty jo kuudessa työryhmässä vuoden 2009 jälkeen. Nyt olisi aika päästä selvityksistä lainsäädäntömuutoksiin.”

Yleisradiosta väännetään kättä vaalien jälkeenkin.

”Eri asia on, johtaako keskustelu tekoihin. Voi myös kysyä, eikö eduskunnalla ja hallituksella olisi tärkeämpääkin tekemistä”, Aho sanoo.

Savolaisen mukaan Ylen ja kaupallisen median yhteistyötä kannattaa pohtia. Journalistiliiton kanta on ollut Ylen rahoituksen ja toiminta-alueen turvaaminen riippumatta poliittisista tai taloudellisista suhdanteista.

Aho ja Savolainen panevat myönteisenä asiana merkille myös sen, että puolueet ovat yksimielisiä sananvapauskysymyksissä: avoi-

”Luovien alojen ja muiden itsensä työllistäjien sosiaaliturvaa on selvitetty jo kuudessa työryhmässä vuoden 2009 jälkeen. Nyt olisi aika päästä selvityksistä lainsäädäntömuutoksiin.

Petri Savolainen

muus ja lähdesuoja ovat vahvoja arvoja kaikille. Kyselyn perusteella puolueet kannattavat lähdesuojan turvaamista myös verkkovalvontalakia säädettäessä; lainvalmistelussa lähdesuoja on sivuutettu.

Pettymyksen aiheisiin lukeutuu muun muassa sanomalehtimieseläkkeen täystyrmäys.

”Viesti on selvä, mutta iso jatkokysymys on, miten esimerkiksi freelancereiden sosiaaliturvaa oikeasti parannetaan. Rohkeutta sosiaaliturvan kokonaisuuden uudistamiseen ei ole ollut, ja siksi on tehty laastarilainsäädäntöä”, Savolainen sanoo.

Markku Lappalainen

Kohta joku taas jäätyy

Ylen eduskuntavaaligalleria oli aluetoimituksille suururakka. Jännittynyttä ehdokasta voi auttaa, mutta ei estää päätymästä nettihitiksi.

MARJA HONKONEN, TEKSTI ● KONSTA LEPPÄNEN, KUVA

Kun vetää 25 vaalitenttiä kolmessa päivässä, sitä voi jo kutsua rutiniiniksi.

”Siinä oli takki aika tyhjänä. Koko päivän piti olla vireessä”, kertoo Yle Lahden toimittaja **Tuija Veirto**.

Veirto on yksi yleläisistä, jotka olivat mukana tekemässä jättimäistä eduskuntavaaligalleriaa eli vaalikoneen kyljessä julkaistuja tenttivideoita.

Yli 1 800 eli reilut 90 prosenttia ehdokkaista käytti mahdollisuutensa osallistua 10. maaliskuuta julkaistuu vaaligalleriaan. Gallerian tuottajan **Juho Salmisen** arvion mukaan tuotantoon käytetään noin kuusi henkilötyövuotta.

”Galleria on toteutettu omalla kalustolla ja työvoimalla, mutta se ei saanut haitata muuta työtä”, Salminen kertoo.

”Tenttien on tarkoitus olla tiukkoja, mutta ei epämiellyttäviä.”

Toimittaja Tuija Veirto, Yle Lahti

Vuosi sitten tehdyn eurovaaligallerian kokemusten perusteella tenttejä pystytettiin aikataulutamaan enintään kuusi per tunti. Hämeen ja Pirkanmaan vaalipiirin tenttejä tehnyt Veirto haastatteli tenttipäivinä 8–10 ehdokasta. Eniten työaikaa kului valmisteluun.

VAALIGALLERIASSA KAMERAN eteen joutuivat myös kokemattomat ehdokkaat. Osa kokeneistakin jännitti leikkaamatonta tenttiä.

Eurovaaligalleriassa nähtiin oksennusta pidätellyt ehdokas,

sujuvan ranskansa unohtanut ehdokas sekä ehdokas, jolla ei ollut aavistusta, mitä poliittisia ryhmiä parlamentissa on. Videot olivat gallerian katsotuimpia.

”Studioympäristö, kovat valot ja asemoinnit ovat omiaan jäykistämään. Ei se maailman miellyttävintä tilanne ole kummallekaan, kun haastateltavan kanssa siinä istua kökötellään. Mutta se jo rentouttaa, kun katsotaan silmiin ja hymyillään”, Veirto sanoo.

Kesken tentin jäätyvää ehdokasta voi Veirron mukaan yrittää ohjailla tuomalla kysymyksiä lähemmäs tämän omaa mukavuus-aluetta. Ehdokkaasta itsestään kyselemällä sai esiin myös tämän persoonaa.

Veirto kuitenkin muistuttaa, että jokaisen ehdokkaan tavoitteena on kansanedustajuus. Siksi kailta kysyttiin vaikeitakin kysymyksiä.

”Tenttien on tarkoitus olla tiukkoja, mutta ei epämiellyttäviä.”

JOKAINEN TENTTI tehtiin haastattelijatoimittajan ja tuottajatoimittajan parityönä. Tuottaja tuki haastattelijaa kuiskaamalla korvanappiin jatkokysymyksiä ja auttoi rytmityksessä. Veirron mukaan napakka neliminuuttinen tuntui yleensä lyhyeltä.

”Siinä pisteltiin menemään aika tiukkaa tahtia.”

Tuottaja kuunteli haastattelut myös sillä korvalla, olisiko niissä jotain ”kulmakarvoja nostattavaa”. Alustudioissa merkityt pätkät katsottiin vielä Pasilassa.

”Yhtä ei esimerkiksi julkaistu, koska siinä oli ehdokkaan terveyteen liittyvä tilanne. Hänelle tarjottiin uutta mahdollisuutta, mutta sitä hän ei käyttänyt”, koko gallerian tuottaja Salminen kertoo.

Vaalitenttejä liukuhihnalta. Normaalit työpäivät tuntuvat kevyiltä verrattuna vaaligalleriarutistukseen, Yle Lahden toimittaja Tuija Veirto kertoo. Ensimmäisessä tenttirupeamassa vastapuolelle istui muiden muassa lahtelainen Sirkku Hildén (sd.).

Lisäksi yksi tentti hyllytettiin rasistisen kielenkäytön ja yksi vaila pohjaa olevan rikossyytöksen vuoksi.

Haastatteli ei voi Veirron mukaan miettiä, mokaako itsekin

niin, että päätyy netti-ilmiöksi.

”Aina ei voi tehdä kymppin suoritusta, ja osa videoista lähtee kiertämään ihan älyttömistään syistä. Tätä työtä tehdään muutenkin julkisesti”, Veirto sanoo. ●

OLLI SULOPUISTO JA
JUHA JAAKKOLA

● Olli Sulopuisto on tekniikkaan ja populaarikulttuurin erikoistunut vapaa helsinkiläistoimittaja. Hän kirjoittaa muun muassa Helsingin Sanomiin, MPC-lehteen, Kuluttajaan ja Ylen Kuningaskuluttajan nettisivuille. Koulutukseltaan Sulopuisto on humanististen tieteiden kandidaatti, pääaineenaan journalistiikka.

● Juha Jaakkola työskentelee osa-aikaisesti Sulopuiston taustatoimittajana ja Teatterikorkeakoulussa äänisuunnittelijana. Vuosina 2001–2014 Jaakkola työskenteli asiantuntijatehtävissä DNA:ssa. Hän on myös kirjoittanut kolumneja IT-viikkoon vuosina 2006–2007. Jaakkola on opiskellut kasvatustiedettä.

Yhteistyön voimaa. Juha Jaakkola (vas.) ryhtyi Olli Sulopuiston oikeaksi kädeksi.

Toimiva etäsuhde

Freelancer Olli Sulopuisto palkkasi Juha Jaakkolan taustatoimittajakseen. Järjestely toimii hänestä hyvin, jos toimeksiannot ovat selkeitä. Silloin ei tarvita edes yhteistä työhuonetta.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HENNA AALTONEN, KUVA

Olli Sulopuisto pohitti viime syksynä jäämistä osittaiselle hoitovapaalle. Lisäaika puolitoistavuotiaan lapsen kanssa houkutteli, mutta tekniikkaan erikoistuneella freelancetoimittajalla riitti hyvin töitä eikä hän halunnut kieltäytyä uusista tilauksista.

Sulopuisto löysi yhtälöön ratkaisun järjestöviestintää tekevältä entiseltä työhuonekaveriltaan. Tämä oli palkannut itselleen avustajan.

Marraskuussa Sulopuisto kertoi blogissaan etsivänsä taustatoimittajaa. Töitä olisi luvassa noin yhdeksi päiväksi viikossa. Ilmoitus levisi sosiaalisessa mediassa, ja neljä päivää myöhemmin Sulopuiston sähköpostissa oli yli viisikymmentä hakemusta.

Valtaosalla hakijoista ei ollut toimittajakokemusta, mutta joukossa oli silti useita hyviä ehdokkaita. Yksi heistä oli järjestelmäasiantuntija **Juha Jaakkola**, joka oli juuri irtisanottu DNA:sta. Sulopuisto teetti hänellä kokeeksi yh-

den työkeikan.

”Juha teki työnsä hyvin pedantisti. Olen suurpiirteinen höseltäjä. En halunnut palkata itseni kloonina”, Sulopuisto sanoo.

NYT JAAKKOLA ON avustanut Sulopuistoa kohta kolme kuukautta. Kaksikko tapaa harvoin, sillä Jaakkola työskentelee kotonaan. Toisiinsa he pitävät yhteyttä pikaviestiohjelma Slackilla. Työskentelyn jakaminen onnistuu Sulopuistosta hyvin, jos juttutilaus on selkeä.

”Jos jutun kärki ja laajuus eivät

ole selvillä, työtä on hankala ulkoistaa. Mitä paremmin taustatoimittajalle voi kertoa mitä haluaa, sitä parempaa kamaa saa.”

Jaakkola etsii Sulopuistolle taustatietoja, tekee haastatteluja ja tarkistaa faktoja valmiista jutuista.

”Työnkuva on koko ajan liikkeessä. Etsimme jatkuvasti parhaita tekemisen tapoja ja työnkulkua”, Jaakkola kertoo.

Maaliskuun *MikroPC*-lehdessä Sulopuisto ja Jaakkola testasivat erilaisia mobiilimaksusovelluksia.

”Pyysin Juhaa kokeeksi kirjoittamaan juttuun kohtauksen. Yllätykseni se toimi jutussa melkein sellaisenaan”, Sulopuisto kertoo.

MPC:n juttuun molemmat merkittiin kirjoittajaksi, mutta yleensä Jaakkola mainitaan jutuissa taustatoimittajana tai tietojen kerääjänä. Tästä Sulopuisto sopi tärkeimpien toimeksiantajiensa kanssa jo ennen apulaisen pestäamista. Sulo-

puisto myös vastaa journalistisesta laadusta.

PIENYRITTÄJÄT SANOVAT usein, että työntekijän palkkaaminen on Suomessa hankalaa ja kallista. Sulopuisto ei halua liittyä valituskuoroon. Moraalinen humala työllistäjäksi ryhtymisestä palkitsee vaivannäön.

”Olen suurpiirteinen höseltäjä. En halunnut palkata itseni kloonia.

Olli Sulopuisto

Jaakkolan tuntipalkka on 16,52 euroa eli lehdistön tessin mukainen minimi. Työnantajavelvoitteet nostavat palkkakustannuksia noin

kolmanneksella. Toisissa jutuissa taustatoimittajan käyttö on Sulopuiston mukaan ollut taloudellisesti kannattavaa, toisissa ei.

”Pidän ensimmäisiä kuukausia sisäänajoaikana, jolloin teho on vähän matalampi.”

Kaksikko suunnittelee jatkavansa yhteistyötä myös Sulopuiston hoitovapaan jälkeen.

”Pitkän päivätyörupeaman jälkeen unelmani on kasata toimiva paketti erilaisista silpputoista, jotka liittyisivät jotenkin kirjoittamiseen ja musiikkiin,” Jaakkola sanoo.

Itsenäiseksi freelancejournalistiksi ryhtymistä hän ei silti ainkaan vielä suunnittele.

”Olen oppinut tässä paljon toimittajan työstä, ja se on ollut hyvä bonus. Toimittajaksi opetteleminen ei voi kuitenkaan olla ensisijainen päämääräni, vaan se, miten voin eniten auttaa Ollia.” ●

Ljudplanering. Ann-Sophie Sandström vill inte ha en kompakt tystnad runt sina intervjuer. "Ett naturligt bakgrundssorl på ett kafé är bra, men jag vill inte att ett gäng med skräliga tonåringar störtar in mitt i intervjun."

Radioprataren som lyssnar

JOHAN SVENLIN, TEXT • KAROLINA ISAKSSON, FOTO

I Ann-Sophie Sandströms kök får vanliga människor prata om vanliga saker. Grannens kusins arbetskompis är ofta mer intressant än alla uttjatade kändisar.

I en gammal stuga nedanför vattentornet i Nykarleby har många okända livsöden blottats. Nu är det dags att vi får höra lite om **Ann-Sophie Sandströms** egna livsval. Hon är frilansjournalist och gör årligen 20 intervjuprogram för Yle Vegas serie *Samtal om livet*.

Klockan är 11.05 en fredag förmiddag i februari. Vi sitter i hennes hemtrevliga inspelningsstudio, med randiga trasmattor på golvet, en blommig vaxduk på bordet och en skön värme från kakelugnen. Inramningen gör att det känns som att komma hem till en klok mormor som alltid har tid att lyssna.

Radioprattet i bakgrunden låter visserligen inte som mormors naturliga val, Österbottnisk förmiddag på Yle Radio Vega. Och i stället för nybakade bullar och saft bjuds det på chokladbitar med nötter och starkt kaffe.

"Det är spanska public service-kanalen Radio 3 som sänder kulturprogram. Jag är mitt i målgruppen och brukar lyssna på kanalen för att hålla igång min spanska", förklarar Ann-Sophie när hon vrider ner volymen.

Det är alltså hit som folk kommer för att berätta om sina liv. De vet att det kommer att gå ut i radio. Grannen, svärmor och jobbar-

kompisarna kommer troligtvis att höra alla erkännanden, pinsamma tillkortakommanden och personliga tragedier som man berättar vid Ann-Sophies köksbord. Varför utsätter sig någon för det?

"Folk gillar att prata om sig själva, också om obekväma saker. Utgångspunkten inför en intervju kan vara personens karriärbyte, men i stället kan samtalet övergå till prat om ätstörningar. Vissa upplever att de insett nya samband i sina liv efter intervjun."

HENNES FÖRMÅGA att lyssna och att bygga upp ett förtroende har gett många så kallade vanliga männis-

kor mod att öppet berätta om och reflektera över sina livsval.

"Det är inget självändamål att få intervjupersonerna att gråta. Jag är inte heller ute efter smaskiga avslöjanden, som en grävande journalist. Målet är att skapa ett intressant mänskligt möte med en person som inte är känd för allmänheten."

Efter intervjun brukar hon fråga om det finns något som intervjupersonen vill klippa bort, men för det mesta får hon förtroende att förvalta materialet på bästa sätt.

"Oftast får intervjupersonerna senare positiva kommentarer av folk i deras omgivning för att de vågat berätta om svåra saker. Andra kanske haft liknande erfarenheter och tycker att det är viktigt att någon berättar om dem i radion."

Det saknas inte intressanta intervjupersoner bland vanliga, till synes gråa, okända människor.

"En del vill bli krusade och tackar först nej till intervju, men ringer sedan upp och vill vara med i alla fall. Några har sagt blankt nej och det får man respektera, folk har ju ingen skyldighet att ställa upp."

HON ÄR INTE den mest stereotypiska journalisten och hennes journalistkarriär har heller inte tagit den spikraka vägen.

"Jag hade lätt för att skriva och uttrycka mig redan i tonåren, men jag vågade inte söka till någon journalistutbildning. Prestationskravet skrämde mig. Brorsan hade bättre självförtroende och kom in på Soc&kom."

Brorsan heter för övrigt **Peter Sandström** och är en av de nominerade till Nordiska rådets litteraturpris 2015.

I stället för journalistik läste Ann-Sophie sig till en utdragen humkandexamen som bestod av pedagogik, psykologi, filosofi och samhällsvetenskap.

"En tid hade jag en tanke om att bli psykolog, men jag är för rastlös för att ta emot klienter."

År 1987, när det var dags att knyta ihop den akademiska karriären, åkte hon till Spanien för lära sig spanska och skriva klar sin gradu. Dagstidningar är bra språkträning och en dag såg hon en annons där Spantax rekryterade flygvärdinnor.

"Som språkkurs var flygvärdinnejobbet helt perfekt. Dessutom kom jag utanför min egen umgängeskrets av rödgröna humanis-

ter. Man har ju annars en tendens att söka sig till människor med likartad världsbild."

I FEM ÅR JOBBADE hon som flygvärdinna och sedan var det dags för en kort sejour i Helsingfors, innan maken **Kjell Lindroos** blev USA-korrespondent för Svenska Yle 1993. Ann-Sophie åkte med som korrespondentfru.

"Vi var tvungna att gifta oss innan vi flyttade till Washington för att slippa en massa krångel. Jag hade inget arbetstillstånd och gick någon kurs i kreativt skrivande."

För hennes egen del var giftermålet, att döma av ordvalet, ingen avgörande milstolpe i livet, men hon fascinerades av den amerikanska bröllopsindustrin. Av ren nyfikenhet bestämde hon sig för att gå en kvällskurs i konsten "How to marry the rich". Hon lånade Kjells bandspelare för att dokumentera godbitarna.

Det wallraffade innehållet klipptes sedan ihop till ett radioprogram för Yle och under det tredje och sista året i Washington satte hon sig in i radiohantverket. Det blev en rad radioinslag som beskrev andra USA-fenomen än politisk maktkamp, skådisgnabb, hipp teknologi och börssvängningar.

"Jag har alltid tyckt mer om att berätta om underliga saker än att göra nyhetsjournalistik. Och i USA fanns det mycket underligt. Saker som jag då tyckte var helt sjuka har jag senare under åren sett komma hit."

SÅ VART FLYTTAR man när man återvänder till hemlandet från Washington? Naturligtvis till ett gammalt trähus nedanför vattentornet i Nykarleby.

"Vi köpte det här huset för 18 år sedan för att ha en bas där vi kunde ställa ner kappsäckarna. Det visade sig att det går hur bra som helst att bo och jobba som frilansjournalist i Nykarleby så vi har stannat kvar här."

Under 1990-talet hade hon till och med en period med tidsbundna kontrakt på Yle, men 2002 tog det slut.

"Då funderade jag faktiskt på att byta yrke, men jag bet ihop och fortsatte som frilans. Det var ganska tufft när jag hunnit vänja mig vid månadslön och betald semester."

Idéerna fortsatte att sprudla och efterfrågan på hennes program och

Jag har alltid tyckt mer om att berätta om underliga saker än att göra nyhetsjournalistik.

ANN-SOPHIE SANDSTRÖM

● Född 1959 i Nykarleby.

● Bäst med mitt jobb: Att jag får träffa så många intressanta människor som gärna berättar om sina funderingar och om sina livsval. Och så har jag dessutom frihet att jobba i min egen takt.

● Sämst med mitt jobb: Friheten, som ibland kan vara svår att hantera.

● Hittills mest stolt över: Svår fråga... Kanske den radiodokumentär jag gjorde 2014, "Så var det med den saken!" Jag är stolt över att dokumentären alls blev gjord, för jag tvivlade in i det sista på att jag skulle ro i land det projektet.

● Drömintervjuperson: Ingen särskild person – det skulle kunna vara vem som helst som öppet och ärligt vill dela med sig av sina tankar och erfarenheter.

inslag var stort.

"Sommaren 2006 blev jag utbränd. Jag hade tagit på mig att göra flera programserier samtidigt och till sist sade kroppen ifrån. Jag tappade rösten och var sjukskriven i två och en halv månad."

Lärdomen blev att hon måste planera sin arbetstid bättre. Hur har den planen fallit ut?

"Jag brukar komma igång vid elvatiden och håller ofta på till sen kväll. En morgon hörde jag fyrans nyheter i bilradion på väg hem efter att ha redigerat hela natten, det blev en ny tankeställare. Jag levererar aldrig något före deadline, men jobbet blir alltid gjort trots att det är knappt om tid. Så funkar jag."

FÖRRA ÅRET FICK hon igen orsak att reflektera över sina personlighetsdrag. I en uppmärksamrad radiodokumentär gick hon till botten med det inslag av galenskap som funnits i hennes egen släkt.

"Det var det värsta jag varit med om i jobbet. Jag hade en fruktansvärd angst över att sätta mig själv i blöt på det sättet. Samtidigt var det nyttigt för att jag ska förstå hur mina intervjupersoner kan känna sig."

I dokumentären finns en bit modern finlandssvensk radiohistoria, när brodern Peter förgäves försöker köpa en tågbiljett via VR:s webbplats. Systemen känner av den stigande frustrationen hos brodern, hon närmar sig med sin bandspelare och ställer provocerande frågor i ett irriterande sakligt tonläge. Det som fastnade på band lämpar sig kanske inte för tryck, men det var fantastiskt bra radio. Har du alltid bandspelaren på rec hemma?

"Nej, men när jag känner igen en situation som kan bli intressant knäpper jag på den."

Och hon har full förståelse för broderns reaktion.

"Alltså datastrul är det värsta! Jag är likadan själv när jag redigerar mina program på Yles redaktion i Jakobstad. Ibland stannar alla andra upp när jag ropar satans satan åt något långsamt editeringsprogram."

Resultatet brukar ändå bli bra. Samtal om livet-programmen får stort genomslag, och intervjuaren får liksom intervjupersonerna uppmuntran av lyssnare på stan. En grundlig intervju och ett gott klipparbete gör susen. ●

Gränserna suddas ut

MAGNUS LONDEN ● magnus.londen@gmail.com SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST OCH FÖRFATTARE FRÅN HELSINGFORS.

Alla har vi ibland svårt att sova. Så när jag i höstas läste en hyllande artikel i *The Daily*

Telegraph om lugnande alfa-musik som ett botemedel mot sömnproblem tog det inte många ögonblick att fatta mitt köpbeslut. I slutet av artikeln fanns en direktlänk till en sajt där musiken såldes, och vips var sömnen min!

Eller tja, sömnen kom, eller så kom den inte. Det är inte det som är poängen.

Poängen är att jag först efter mitt köp började reflektera över vad alfa-musik egentligen är. Finns det oberoende belegg för att det verkligen hjälper?

Svaren på de frågorna fick jag inte i den redaktionella texten, tvärtom, det var hyllning hela vägen.

Det är förstås småpotatis. Men anrika *Daily Telegraph* har tydligen problem. För i februari meddelade tidningens ledande politiska kommentator, **Peter Osborne**, att han säger upp sig. Han var missnöjd med tidningens bevakning av brittiska mega-bankkoncernen HSBC som hade hjälpt sina förmögaste kunder undgå skattmasen. Osborne anklagade *Telegraph* för att "bedra sina läsare" eftersom skandalen tystades ner.

Orsaken till flatheten var naturligtvis att HSBC är en mäktig annonsör.

Så vad är då kopplingen till artikeln om alfa-musiken...?

Att *Daily Telegraph* inte granskar, utan stryker medhårs.

”Fondspelet är ett klockrent exempel på hur grumligt det blivit.

OCKSÅ I SVENSKFINLAND tycker jag att gränserna blir allt suddigare. Visst har vi i årtal haft våra temasideor eller -bilagor i alla tidningar där huvudpoängen är att locka annonsörer och där det redaktionella som default har en snäll inställning. Det kan handla om utbildning, bostäder, bilar... eller om pålsar som i *Österbottens Tidning* (12.2.2015).

Med rubriker som *Stora lass skinn till Danmark* och *Kylan värmer pälshandeln* är det, precis som med alfa-musiken ovan, hyllning – bara hyllning.

Och det är ju klart, det skulle inte riktigt kännas så kiva att gnälla då resten av sidorna är fyllda av annonser från den viktiga pålsnärningen.

Nu i februari-mars har sju (!) finlandssvenska tidningar med det kraftigt marknadsförda Fondspelet – "ett virtuellt penningsspel" med Aktia Bank och Samsung som drivande krafter – förskjutit gränsen ytterligare.

Fondspelet är ett klockrent exempel på hur grumligt det blivit.

I ÖT (19.2) konstateras kort att "Det redaktionella arbetet består av drygt åtta sidor med temat privatekonomi och finansiering" (temasidorna publicerades 27.2).

Har alla sju redaktioner alltså helt självständigt bestämt att det här ska vi skriva om? ÖT:s försäljningsdirektör **Mika Mäki-salo** säger för sin del att "spelet ger läsarna mervärde". Så ska en försäljningsdirektör tala, det är hans jobb, men tycker redaktionerna också så?

Kanske. För i det redaktionella *Studio Hbl* hade man den 27 februari Aktias marknadsföringschef **Marc Hinnenberg** med i studion, med förtexten "Dagens *Studio Hbl* är producerad i samarbete med Aktia Bank". Så gott som alla frågor är bortklippa, svaren redigerade till soundbits, och det fem och en halv minuter långa inslaget avslutas med ett gemensamt: "det är win-win för alla!"

DET ÄR FÖRSTÅELIGT att det för den journalistiska ledningen i rådande ekonomisk kris är svårt att stå emot trycket från försäljningsdirektörer och sponsorer. Men för journalistiken, och för de betalande prenumeranterna, är det helt avgörande.

På tal om det: Vill någon ha min alfa-musik? Det hjälper mot allt, också mot tandlös journalistik.

DEM BESTÄMMER?

Den 28 februari kraschade en 39-årig man med sin bil i centrum av Jakobstad. Mannen var alkoholpåverkad. Knappt en vecka senare ställde han upp på en intervju för *Österbottens Tidning*. Han talade bland annat om rattfylleri och depression.

Men den 5 mars, två dagar innan artikeln publicerades, frågade mannen på sitt öppna facebookkonto vad läsarna tycker: "Skall jag låta reportaget gå i tryck, eller ej? Inget nytt i sig i reportaget, som jag ej redan skrivit om i min Blogg. Skriv ett JA eller NEJ."

Mannens inlägg kommenterades flitigt och en stor del av skribenterna tyckte att reportaget inte skulle publiceras.

Linda Forth, reportern som intervjuade mannen för ÖT säger att hon blev överraskad av utspelet.

"Jag tror att många människor inte vet att det är tidningen som bestämmer om en intervju ska publiceras eller inte."

Forths första tanke när hon såg diskussionen på webben var att hennes och fotografens arbete gått till spillo.

"Jag kände att jag hade en bra text på gång. Skulle den intervjuade i det här fallet ha sagt nej skulle det ha blivit en jobbig situation, men som tur var slapp vi den diskussionen."

Lina Laurent

KOMMUNFÖRBUNDET LOCKADE EX-CHEFER

På kort tid har två tidigare chefredaktörer från den österbottniska mediekoncernen HSS Media anställts av Kommunförbundet. I december i fjol började *Vasabladets* tidigare chefredaktör **Camilla Berggren** som projektledare för Kommunförbundets digitala satsning Kommuntorget. I mars i år blev **Margareta Björklund**, *Österbottens Tidnings* tidigare chefredaktör, projektanställd informatör på Kommunförbundet.

Björklund ser inget konstigt med att både hon och Berggren än en gång har samma arbetsgivare.

"Jag fick tips om ett jobb, sökte det och fick det."

Björklund jobbar i dag främst med att se till att information som är viktig för kommunerna också publiceras på svenska.

Lina Laurent

Paperitalibanit tekevät tulosta Ruotsissa

Ruotsalais kustantamo Offside satsaa laatuprinttiin. Ratkaisu on herättänyt kummastelua, mutta kustantamo tekee taloudellisesti hyvää tulosta.

RIIKKA SUOMINEN, GÖTEBORG, TEKSTI
MARIT LISSDANIELS, KUVA

Kustantaja. Tobias Regnell pyörittää nykyään menestynyttä lehtikustantamoa. Mutta alku oli kivinen. ”Minä ja yhtiökumppanimme teimme työtä palkatta ja meillä molemmilla oli kolme pientä lasta. Päivät hoidimme lapsia osuuskunnan päiväkodissa ja öisin julkaisimme jalkapallolehteä.”

Offside Pressin toimitilat Göteborgin keskustassa näyttävät juuri siltä kuin toimittajien perustaman lehtikustantamon voi kuvitella näyttävän. 1800-luvun sokkeloisen asuinhuoneiston eteisessä on vastassa tennarimeri. Aulassa pelataan biljardia ja syödään lounaspizzaa.

Poikkeuksellisen Offside Pressistä tekee kuitenkin yksi asia. Se on laatuprinttiin keskittyvä kustantamo, joka kasvaa ja tekee hyvää taloudellista tulosta.

KAIKKI ALKOI kun freelancetoimittajat **Tobias Regnell** ja **Mattias Göransson** vuonna 2000 perustivat jalkapalloon erikoistuneen lehden *Offside*. Ideaa paperilehdestä pidettiin jo tuolloin vanhanaikaisena. Televisio näytti yhä enemmän otteluita suorina lähetyksinä ja tulokset löytyivät netistä. Mutta miehet halusivat kertoa tarinoita taustoista.

”Urheilussa on äärimmäisiä ihmiskohtaloita”, Regnell sanoo.

Offside oli suurmenestys ja vuonna 2002 se voitti Bonnierin suuren journalistipalkinnon.

KUN GÖRANSSON ja Regnell osakeannin turvin vuonna 2008 lanseerasivat reportaasilehti *Filterin*, kulkivat he siinäkin trendiä vastaan: lehden aihealue ei ollut rajattu eikä sillä ollut selkeää kaupallista kohderyhmää.

”Ruotsissa on koko 2000-luku hoettu, että ala siirtyy kohti niche-journalismia, koska sellaiselle on helppo löytää ilmoittajia ja lukijat haluavat rajattua aihepiiriä. Kukaan ei uskonut *Filteriin*”, Regnell kertoo.

Mutta idea kantoi. *Filter* oli useampana vuonna Ruotsin nopeimmin kasvava aikakauslehti, ja kolmessa vuodessa lehti oli myös kannattava.

KUSTANNUSKONSERNI Offside Press kasvatti viime tilikaudella liikevaihtoaan 40 prosenttia ja teki voittoa 350 000 euroa. Henkilöstö saa bonusta ja omistajille jaetaan osinkoa. Kannattavuutta ei nakeranut edes se, että yhtiö samalla tilikaudella investoi uuteen ruokakulttuuriin ja elintarviketeollisuuden paljastuksiin keskittyvään *Hunger*-lehteen. Myös se ilmestyy paperisena.

Kustantajan tavoite oli, että *Hunger* kannattaisi kolmessa vuodessa. Tavoite näyttää toteutuvan, sillä lehden mainosmyynti vetää hyvin. Tämä on hyvä tulos, sillä ruotsalaiset ilmoittajat ovat siirtyneet aiemmin ja rajummin pois paperilehdistä kuin suomalaiset.

”Meitä kutsutaan paperitalibaneiksi, mutta emme me puolusta paperia vaan ihmisten oikeutta hyvään laatujournalismiin. Toistaiseksi kannattavinta on ollut keskittyä printtiin. Netti menestyy

OFFSIDE PRESS

● Kustantamo Offside Press julkaisee aikakauslehti Offsidea, *Filteriä* ja *Hungeria*, kirjoja ja mainosrahoitteisia podcasteja sekä tekee tilaustöinä julkaisuja ja ulkoasuja.

● Kustantamon neljässä eri yrityksessä työskentelee yhteensä 15 kokoaikaista ja noin 6 osa-aikaista henkilöä.

● Kustantamon perustivat Tobias Regnell, Mattias Göransson ja joukko avustajia, jotka lunastivat osan palkkioistaan osakkeina. Osakeantien yhteydessä omistajiksi on tullut myös muun muassa entinen jalkapallotähti Kenneth Andersson ja kirjailija Åke Edwardsson.

kävijämäärissä, mutta bisnes-ideaa siellä on vaikea löytää. Odotan helppoa tapaa artikkelien mikromaksamiseen”, Regnell sanoo.

YHTIÖN LEHDET tunnetaan pitkistä jutuistaan. Toimittaja ja kuvaaja viettävät reportaasimatalla helpposti viikon, heidän oletetaan osaavan kohdemaan kieltä ja jutuja editoidaan hartaasti. Tällaiset jutut toimivat Regnellin mukaan parhaiten paperilehdessä, jossa taitto, teksti ja kuvat on integroitu ja lehteä voi selata edestakaisin.

”Paperi on minulle edelleen premiumia. Kymmenen vuotta sitten printti oli mainstreamia ja digitaalinen julkaisu haastaja, nyt tilanne on päinvastoin. Mitä vähemmän jotain on tarjolla, sitä eksklusiivisempaa siitä tulee.”

Regnellin mukaan erityisesti ruotsalaiset populaaritieteelliset lehdet, kuten *Språk* ja *Modern Psykologi* menestyvät tällä hetkellä hyvin.

Printin kestävyttä osoittaa sekin, että viranomaisten julkaisemat lehdet yleistyvät vauhdilla Ruotsissa. Offside Press tekee parhaillaan tilaustyönä meri- ja vesiviranomaisten sidosryhmälehteä.

”Minusta paperilehti ei lainkaan ole pois pelistä. Autoyhtiöllä voi olla kiinnostavia videoita kotisivullaan, mutta eivät ihmiset mene sinne. Paperilehti tulee luoksesi postiluukusta.” ●

anna hyvän kiertää

Mennään bussilla. Tuomas Enbuske (vas.) saa matkaseurakseen muun muassa teknovisionääri Risto Linturin ja digitalisti Ville Tolvasen.

MATKALLA TULEVAISUUTEEN

● Viisiosainen puheohjelma, jonka jaksoja on kuvattu metrossa, raitiovaunussa, bussissa ja Suomenlinnan lautalla.

● Tuomas Enbusken juontamissa jaksoissa keskustellaan joukkoliikenteen, kaupunkikulttuurin, asumisen ja työn tulevaisuudesta Helsingin seudulla. Vieraina on vaikuttajia **Matti Apusta** ja **Mikael Pentikäisestä Palefaceen**, **Anni Sinnemäkeen** ja **Jethro Rostedtiin**.

MATKALLATULEVAISUUTEEN.FI.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIENTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

MIKSI MATKALLA TULEVAISUUTEEN?

HSL:n tilaama puheohjelma nostaa tärkeitä yhteiskunnallisia asioita esiin asiallisen tuoreella tavalla olematta kuiva. Hyvin valitut teemat ja vieraat pitävät keskustelun kiinnostavana. Perinteisen keskusteluohjelman runko on tuotu oivaltavalla tavalla pois studiosta. Jaksojen pituus on kärsimättömälle nykyihmiselle sopivan napakka. Matkalla tulevaisuuteen osoittaa, että ohjelmanteko ei tarvitse perinteistä kanavaa eikä ole sidottu aikaan tai paikkaan. Kokonaisuus täydentyy palvelun omalla sivulla ja levittäytyy eri somekanaviin. Vaikka kyseessä on HSL:n markkinointikampanja, tekijät pystyvät käsittelemään asioita objektiivisesti.

yle.fi/musiikki-toimitus
kaikki.musiikista@yle.fi

Huomisen kaupunki

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI ● LAURI ERIKSSON/HSL, KUVA

En ole mikään pelkän yksityisautoilun nimeen vannova libertaari, vaikka saatan olla sellaisessa maineessa. Uskon ennemminkin, että tulevaisuuden kaupunkilaisilla ei ole kaikilla auto seisomassa jossain parkissa, uskon esimerkiksi autojen yhteisomistuksen yleistävän. Kyseenalaistaminen kiinnostaa minua. Uskon, että länsimetro on hyvä juttu, mutta sitten taas toisaalta: Onko päättäjistä vaan hieno saada isoja monumentteja? Onko länsimetron pakko olla niin kallis? Onko se pakko mennä niin syvälle? Olisiko vaikka pikaraitiotie ollut sittenkin parempi”, kysyy *Matkalla tulevaisuuteen* -juontaja **Tuomas Enbuske**.

”Olen tehnyt viime aikoina enemmän viihdettä, vaikka asiakin paljon Ylen Ykköselle ja viime aikoina *Huomenta Suomeen*. *Matkalla tulevaisuuteen* tekemisessä tuntui silti aluksi erikoiselta, että sai olla niin asiallinen kuin suinkin halusi, vailla viihdytyspaineita. Mutta en itse koekaan itseäni miksikään provokaattoriksi. Arvostin ohjelman vieraista esimerkiksi tule-

vaisuudentutkija **Risto Linturia**, ajatuksineen datahanskoista tai ihmisiä Lahteen kuljettavista tyhjiöputkista. On hienoa, miten innokkaasti hän uskaltaa puhua visioistaan, ainahan uutta ajatteleva ottaa pilkatuksi tulemisen riskin. Lisäksi hän oikeasti pohjaa visionensa johonkin, eikä vain heittele ajatuksia niin kuin minä teen.”

”Ohjelman jaksojen lyhyys on minusta vain hyvä asia. Se oli jo etukäteen tiedossa, enkä ajattele ollenkaan että ne olisivat liian lyhyitä. Katson aika paljon amerikkalaisia puheohjelmia, eikä niissäkään puhuta pitkään, vaikka puhutaisiin asiaa. Lyhyempi on aina parempi.”

”Sanoisin, että minulla on jonkinlainen taju siitä mikä näyttää hyvältä televisiossa, mutta sen toteuttamisesta ei niinkään. Ohjaaja **Elias Koskimies** hioi tämän puolen, ja myös ohjelman kuvauspaikat ovat lähinnä hänen ideoimiaan. Visuaalisuuden merkitys televisiossa on kunnolla valjennut minulle vasta hiljattain. Ennen tein televisio-ohjelmia vähän kuin radiota.”

TUOTTAJAN SYVIN OLEMUS

Yleisradion tuottajan **Elina Saksalan** kirjoittama *Tuottajan käsikirja* on suunnattu sekä alan opiskelijoille että ammattilaisille.

"Tuottajan ammattia on vaikea selittää kysyjille, ja joskus tuottajan on itsekin vaikea hahmottaa, mitä saa, voi ja pitää tehdä. Toivon, että kirja auttaa kirkastamaan ammatti-identiteettiä", Saksala sanoo.

Hänestä tuottaminen on palveluammatti, joka on mahdollistamista, johtamista ja ihmisistä ja asioista huolehtimista.

"Tuottajan pitää ymmärtää vuorovaikutustaitojen tärkeys. Jos ne ovat ohuet, tuloksena on enemmän parjaavaa kolautetta kuin korjaavaa palautetta."

Saksala on kouluttanut tuottajia Ylellä ja Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Kirjassa on kahdek-

san henkilökuva eri alojen tuottajista, mutta ei yhtään lehtien tuottajista. Miksi?

"Listalla oli pari, joita yritin tavoittaa, mutta en onnistunut, ja sitten löytyi muita hyviä. Kaikkea haluamani en saanut mahtumaan."

Nina Erho

ELINA SAKSALA: TUOTTAJAN KÄSIKIRJA. LIKE 2015.

LÄNSIVÄYLÄN IHANAT VUODET

Länsiväylän painos nousi 15 500:sta lähes 120 000:een vuosina 1969–1998. Luvuilla tehtiin Suomen ilmaisjakelehdistön ja sanomalehdistön historiaa.

"Lehden syntyessä Espoo-asioissa oli mediatyhtiö. Me loimme Espoo-henkeä", sanoo silloinen toimituspäällikkö **Markku Marttinen**. Hän on yksi *Länsiväylän villit vuodet* -kirjan toimittajista. Kirja sisältää lehden tekijöiden muistoja noilta vuosilta.

Marttisen mielestä kirjan arvoinen oli myös toimituksen henki. Lehti veti puoleensa hyviä toimittajien alkua, kuten **Ruben Stiller, Tuomo Pietiläinen, Anu Nousiainen, Katri Merikallio** ja **Jari Sarasvuo**. Piirtäjiksi tulivat **Jouko Innanen, Pertti Hämmäläinen** sekä tiimi **Pekka Seppänen** ja **Jari Pantzar**.

"Imun synnytti se, että lehti oli hyvin vapaa, sitä ei emoyhtiö Asuntosäätiökään ohjaillut tai pakottanut. Meillä oli harvinaisen hyvä vakijengi, joka puhalsi yhteen hiileen. Sai toteuttaa omia ideoita ja paneutua asioihin."

Marttinen epäilee, että vastaavaa virettä on nykymaailmassa vaikea saada syntymään.

Nina Erho

ELINA HATAKKA, MARKKU MARTTINEN JA MAURITZ HELLSTRÖM (TOIM.): LÄNSIVÄYLÄN VILLIT VUODET. MEDIA MARTTINEN 2015. KIRJAA MYyvät ESPOON YHTEIS- PALVELUPISTEET JA ELINA HATAKKA.

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Turhat haasteet

Haasteen käyttö on vähentynyt lehtiteksteissä rajusti 2000-luvulla. Köpösti näyttää käyneen myös haastavalle ja haasteelliselle.

Professori **Paavo Pulkkinen** kiinnitti haasteisiin jyrkkää huomiota jo 1984. Hän arvioi *Kielikellossa*, että sanaa on ruvettu "ehtimiseen käyttölemään" kaikenlaisista vaatelaisista tehtävistä puhuttaessa.

Tuon jälkeen haaste on usein löytänyt paikansa kartettavien muotisanon listoilta. Sanaa on lyöty kuin vierasta sikaa. Ja vihdoin on koittanut saattohoidon aika.

Onko sittenkään? Ei sentään, ja hyvä niin. Haastehan on oiva vanha sana.

Vaikka haaste-perhettä ehkä tapaakin entistä harvemmissa journalistisissa teksteissä, sen reviiri on laaja. Haasteita kohtaa paitsi rikosreportaaseissa myös kulttuuri-, urheilu- ja talousteksteissä. Haastavaa voi olla niin vaalityö kuin nukkuminenkin.

Ehkä onkin niin, että haaste-sanoja käytetään nyt entistä harvemmin kierto- ja kaartoilmauksina. Esimerkiksi poliitikot ovat jo pitkään puhuneet haasteista erityisesti silloin, kun kyse on ollut ongelmista ja vaikeuksista. Haastavat ja haasteelliset asiat on oikeasti ollut mahdollton toteuttaa.

Haasteista haastelu on ollut kaunistelua. Suorastaan saippuointia.

Aluksi haasteelle kävi, kuten sanoille usein käy. Merkitys laventui. Mutta onko nyt käymässä niin, että merkitys supistuu?

Viime vuosisadan alkupuolen kieltä kuvaava *Nyky-suomen sanakirja* tuntee merkityksen 'velvoittava tai vaativa kutsu kilpailemaan'. Vuosisadan loppupuolen kieltä kuvaava *Perussuomen sanakirja* tuntee jo laajan merkityksen 'vaikea ja kiehtova tehtävä; tarve, vaatimus'.

Merkitys 'ongelma, vaikeus' ei ehtinyt nykykieltä kuvaavaan *Kielitoimiston sanakirjaan*. Te journalistit varmaankin pidätte huolen siitä, ettei ehdikään.

Veri näkyy kirjoituksissa

Helsingin Sanomien toimittaja **Kimmo Oksanen** sairastui vuonna 2008 vakavaan infektiin. Henki säilyi, mutta kasvojen iho ja kudokset tuhoutuivat. Kun hän palasi töihin, työnantaja tarjosi mahdollisuutta jäädä toimituksen seinien sisään, suojaan katseilta.

"Huomaavaisuus tuntui helvetin hienolta, mutta vastasin ei. Tuntui, että en pääse tästä yli, ellen mene ihan normaalia reittiä."

Oksanen kertoo kokemuksistaan kirjassaan *Kasvonsa menettänyt mies*. Kun hän lähti haastattelemaan, haastateltavat alkoivatkin kysellä häneltä. Puoli vuotta sairaaloissa opetti, mistä HUS-uutisissa oikeasti puhutaan.

Toimittajan oma katse oli aina kohdistunut vähäosaisiin, mutta sairaus muutti sivustakatsojan roolin.

"Nyt samastun tuskaan, ahdistukseen ja yksinäisyyteen, kun olen sen itse niin syvältä kuopaissut. Kun jol-

lakin on asiat huonosti, se viiltää fyysisesti. Se veri näkyy kirjoituksissa."

"Toisaalta herkistyin kauniille ja hyvälle, mikä saa myöskin näkyä jutuissa."

Vaikka sairaus vei Oksaselta paljon, hän on huomannut, että paljon myös jäi. Hän näkee, kuulee ja pystyy kirjoittamaan.

"Ja mulla on duuni, jota voin tehdä niin hyvin kuin osaan."

Nina Erho

KIMMO OKSANEN: KASVONSA MENETTÄNYT MIES. WSOY 2015.

uusiin tehtäviin

KUKA

Tomi Lähdeniemi, 42, on nimitetty *Satakunnan Kansan* vastaavaksi päätoimittajaksi. Ennen nimitystä hän hoiti tehtävää määräaikaisesti syyskuusta 2014 saakka lehden edellisen päätoimittajan **Olli-Pekka Behmin** kuoltua. Lähdeniemi on työskennellyt *Satakunnan Kansassa* yli kymmenen vuotta, joista kahdeksan vuotta uutispäällikkönä ja vuoropäällikkönä.

Pitkän linjan porilainen

Mikä on linjasi päätoimittajana?

Haluan, että *Satakunnan Kansa* on edelleen korkealaatuinen journalistinen lehti, myös verkossa. Se on keskusteluiden aloittaja, vahva maakunnallinen toimija ja yhdistävä tekijä.

Haluatko muuttaa jotain?

Haluaisin laventaa ajatusmaailmaa niin, että toimittaja voi olla paitsi jutun kirjoittaja myös uusien journalististen ratkaisujen ja tuotteiden kehittäjä. Lisää innokkuutta ja ideointia verkkoon.

Miten hyödynnät pitkää kokemustasi SK:sta?

Tunnen lehden väen ja tiedän heidän vahvuutensa. Meillä on motivoitunut ja ammattitaitoinen porukka, joka ymmärtää realiteetit. Koska tunnen talon historian, tiedän miksi mihinkin ratkaisuun on päädytty.

Mitä ajattelet paperilehden tulevaisuudesta?

Paperilehdillä on tulevaisuus, mutta ilmestymispäivät voivat harventua. Uhka on, että sanomalehden tilaajina jatkavat vain ne, jotka muutoinkin seuraavat asioi-

ta, ja ulkopuolelle jää iso joukko. Tämä ei ole vain lehdistön vaan koko yhteiskunnan ongelma.

Kuka on maakuntalehden pahin kilpailija digimarkkinoilla?

En suostu sanomaan tähän muita kaupallisia tai valtiollisia toimijoita. Jos maakuntalehti haluaa menestyä digimarkkinoilla, sisällön pitää olla niin omaleimaista ja ainutlaatuista, että sille on tilausta. Jos tähän ei pysty, se on oma syy. Kilpailu on maailmanlaajuista ja se, mitä tehtiin ennen, ei enää riitä. Journalismin pitää kehittyä.

”Omalla tuotannolla pitää olla määrävä asema.

Miten Lännen Media sopii paikallisuuden ajatukseen?

Yhteistyö on erinomainen reagointi muuttuvaan tilanteeseen ja sillä saadaan aika pienellä panostuksella korkealaatuista journalismia. Mutta maakuntalehti ei pärjää pelkästään sillä. Omalla tuotannolla pitää olla mää-

räävä asema.

Mitä aiotte tehdä STT:n suhteen?

Olemme asiakkaita ja muita suunnitelmia ei ole. Nyt tarvitsemme STT:n palveluita, mutta jatkossa pitää huomioida myös se, mitä STT:ssa tapahtuu.

Tuleeko SK:aan maksumuuri?

Asia on aikataulutettu ensi syksyyn. Tällä hetkellä ajatus on, että ilmainen kaista olisi sähköutisille ja laajempi tuotanto olisi maksullista. Suunnitelmat voivat muuttua, mutta selvä suunta on maksullisuuteen.

Moni toimittaja pyrkii jo varhain isompiin kaupunkeihin. Mikä pitää sinut Porissa?

Palasin Tampereelta kymmenisen vuotta sitten, koska keskusteluissa silloisen päätoimittajan **Jouko Jokisen** kanssa tuli ilmi niin hyviä puolia työstä. Lisäksi minulla on vahva ystävä- ja tuttavapiiri täällä, tunsin kaupungin ja fanitin sitä.

Onko jotain, mikä saisi lähtemään?

Ei taida olla. Täällä on hyvä olla.

Nina Erho

SATTUU TAPAHTUU

Justinin pakkoliike

Työskentelin vuonna 2010 nuorille työille suunnatun lehden toimitussihteerinä. Alkuvuodesta sain mukavan keikan: haastattelumatka Pariisiin. Soitin innoissani veljelleni ja mainitsin, ketä minun oli tarkoitus haastatella. ”Kuka v*** se on”, hän kysyi. Saman kysymyksen olisivat siihen aikaan esittäneet kaikki muutkin, paitsi alle 16-vuotiaat tytöt. Nimi **Justin Bieber** ei sanonut silloin kenellekään mitään.

Haastattelupäivänä toimittajia oli koossa kourallinen. Jokaisella oli siis hyvin aikaa esittää kysymyksensä. Lehtemme lukijoita kiinnosti tietysti vain yksi asia: millainen tyttö veisi Justinilta jalat alta. Vastaus löytyy vieläkin eräältä kotimaiselta fanisivulta, jonne joku tähden ihailija on kopioinut koko juttuni – nimeäni mainitsematta. Taikasanot ovat ihana hymy ja kauniit silmät. Vastatessaan kysymykseeni Justin katsoi minua kiinteästi silmiin ja huiskautti tukkaansa taaksepäin. Ajattelin, että hän kärsii jonkinlaisesta pakkoliikkeestä ja yritin olla kuin en olisi kiinnittänyt asiaan mitään huomiota.

Illalla oli vuorossa Bieberin konsertti Eiffel-tornissa. Eräs radioasema oli järjestänyt kilpailun, jossa oli palkintoina lippuja keikalle. Pienehkö sali toi ankeudessaan mieleen ruotsinlaivan. Minulla ei ollut kovin korkeita odotuksia musiikin suhteen, mutta halusin tietää, kuinka viisivuotiaalta näyttävä poika oikein hurmasi teinitytöt. Keinoja oli toki monia, mutta yksi ele oli ylitse muiden. Kun Justin heilautti hiuksiaan, tytöt alkoivat kirkua. Se ei ollutkaan pakkoliike. 16-vuotias hurmuri oli yrittänyt flirttailla minulle, kolmekymppiselle tädille.

Martta Kaukonen

KIRJOITAJA ON VAPAA TOIMITTAJA.

TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTIT MUISTELEVAT IKIMUISTOISIA TAPAUKSIA.

Oikeus tehdä. Inka Timgren keskusteli Radio Valon iltapäivässä muun muassa euroviisuista ja pöytätavoista. Haastateltavana oli Pertti Kurikan Nimipäivien laulaja Kari Aalto. Lähetyksen kulkua seurasi apuohjaaja Armas Lintusaari.

Valon iltapäivässä ei murjoteta

MARJA HONKONEN, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Inka Timgren on yksi harvoista radiota tekevästä kehitysvammaisista naisista.

Inka Timgrenin spiikki osuu nappiin: tunnelma tosiaan on korkealla, kun Inka ja Kalle "aukovat päätään". Timgren ja **Kalle Havumäki** vetävät torstaisin Radio Valon iltapäivässä *Pään Aukojat* -ohjelmaa, jossa keskustellaan ajankohtaisista aiheista.

"Kolmas lähetykseni meni jo paljon paremmin kuin edelliset. On mielenkiintoista ja hauskaa tehdä radiota Kallen kanssa", Timgren sanoo.

Timgren ja Havumäki aloittivat Radio Valossa viime elokuussa. Valo on Lyhty-yhdistyksen työpaja, jossa kehitysvammaiset aikuiset tekevät radiota musiikkiohjelmista uutiskatsauksiin. Iltapäiväohjelmaa lähetetään maailmalle verkossa. Valo tekee yhteistyötä myös Radio Helsingin ja Basson kanssa.

Tällä hetkellä työpajassa on viisi tekijää. Radio Valon projektipäällikkö **Markus Vähälä** näki sen mieluummin vielä vahvistuvan uusilla toimittajilla.

"Esimerkiksi kehitysvammaiset naiset ohjataan usein keittiö- ja siivoustöihin. Ne ovat arvokkaita töitä, mutta on paljon fiksuja naisia,

jotka haluavat tehdä muutakin", Vähälä sanoo.

Työpajassa työskentelystä ei saa palkkaa, mutta siitä maksetaan pientä työosuusrahaa.

Vähälä toivoo, että yhteistyötä voitaisiin laajentaa useampiin mediataloihin. Sitä kautta voisi syntyä uusia mahdollisuuksia käyttää taitojaan.

TIMGREN ON YKSI HARVOISTA radiota tekevästä kehitysvammaisista naisista. Hän toivoisi seurakseen muitakin. Reportterikeikoilla haastateltavat ovat suhtautuneet mukavasti erilaiseen toimittajaan.

"Aluksi jännitti ja ujostutti. Mutta

jokaisella naisella on oikeus tehdä sitä, mitä haluaa", Timgren toteaa.

Aiemmin Timgren on työskennellyt kaupassa. Valon tekijöihin hän tutustui, kun hänen vanhasta työstään tehtiin juttua.

Timgren nauttii siitä, että radiossa pääsee ääneen itselle tärkeistä aiheista. Mieluiten hän tekee juttuja viihdeohjelmista, kuten *Vain Elämä* -sarjasta.

Pään aukojia tehdessä nauretaan ja hullutellaan paljon.

"Meillä molemmilla on tosi hauskaa, ei murjoteta ollenkaan", Havumäki vahvistaa. ●

WWW.RADIOVALO.FI

”Nostiko poliisi fyysiset vammat esiin itse vai vastauksena kysymykseen?

Vähättelikö poliisi Tapanilan raiskausta?

Helsingin Sanomien verkkouutinen (10.3.) Tapanilan raiskauksesta sisälsi sitaatin rikoskomisario **Jyri Hiltuselta**: ”Nainen ei loukkaantunut fyysisesti vakavasti tapahtuneessa.”

Monet uutista kommentoineet tulkitsivat Hiltusen vähätelleen uhrin henkisiä kärsimyksiä. Samaa tyrmisteli *HS:n* uutistuottajan verkkokolumni (11.3.). Kaikki he suhtautuivat sitaatin todistusvoimaan kritiikittä.

Lehtijuttu ei kuitenkaan ole haastattelun kuvaus. Sen sijaan sitaatit valitaan ja irrotetaan haastattelusta, sitten istutetaan ja editoidaan palvelemaan jutun kerrontaa. Haastattelu on toimittajan ja haastateltavan dialogia, mutta juttuun se ”monologisoidaan” ikään kuin haastateltavan itsenäisesti tuottamaksi. Lisäksi toimittaja saattaa esittää kysymyksen, saada vastauksen ”kyllä” ja muotoilla sitaatin sitten kysymyksensä pohjalta.

Missä asiayhteydessä poliisi siteeratun lausuntonsa esitti ja miten sanottavansa tarkalleen muotoili? Nostiko poliisi fyysiset vammat esiin itse vai vastauksena kysymykseen, ja mikä oli kysymys?

Jotta puheen merkitys säilyy uudessa kontekstissaan alkuperäisen kaltaisena, sitaatin kirjoitusasu vaatii usein muokkausta. Jos vielä haastateltava on koukeroinen ja merkkimäärä niukka, toimittaja saattaa tulla vääristelleeksi haastateltavaa. Se on työtapa-turma. Jos vääristely tapahtuu tarkoitushakuisesti, se on julkisen keskustelun manipulointia.

HS vahvisti mielikuvaa, että poliisi vähättelee raiskauksia. Yritin tuloksetta tiedustella *HS:lta*, tekikö poliisi tosiaan niin.

Lauri Haapanen

KIRJOITAJA TEKEE VÄITÖSTUTKIMUSTA SITEERAUKSESTA HELSINGIN YLIOPISTOSSA.

Koraanin mukainen avioliitto

Elina Grundström arvosteli *JSN:n* 20. elokuuta 2014 tekemää päätöstä velvoittaa *Kainuun Sanomat* julkaisemaan oikaistu tieto, että vain muslimimies voi *Koraanin* mukaan avioitua muslimin, kristityn tai juutalaisen kanssa. Grundström mainitsee Kaakkois-Aasiassa tuntemastaan musliminaiesta, joka on avioliitossa kristityn kanssa. Grundström ei mainitse, onko avioliitto solmittu islamin lain mukaan vai valtion avioliittolain mukaan.

Osallistuin *JSN:n* jäsenenä mainitun päätöksen tekoon. Esittelijä oli haastatellut suomalaisten islamilaisten yhdyskuntien edustajia *Koraanin* avioitumissäännöistä. He vahvistivat tiedon, että *Koraanin* mukaan muslimimies voi avioitua juutalaiseen tai kristinuskoon kuuluvan naisen kanssa, mutta musliminainen ei voi tehdä näin. Suomessa muslimiyhdyskunnilla ei ole vihkioikeutta, joten kaikki muslimit solmivat avioliiton maistraatissa. Maistraatissa avioliitto solmitaan Suomen avioliittolain mukaan, joten uskonnollisilla taustoilla ei ole merkitystä. Islamin lain lisäksi avioliitto-

käsitys voi poiketa valtion avioliittolaista katolisen kirkon kanonisessa oikeudessa. Katolisen kirkon mukaisen avioliiton solmineet voivat saada avioeron valtion avioliittolain perusteella, mutta kirkon silmissä he ovat edelleen naimisissa. Olen kuullut espanjalaisilta juristeilta, että jotkut yrittävät hakea avioliiton peruuttamista, jonka jälkeen he voisivat solmia uuden katolisen kirkon mukaisen avioliiton.

Uskonnon avioliittokäsitykset ja valtion avioliittolaki voivat poiketa toisistaan. Suomeksikin tällainen tilanne voi tulla, jos kirkot eivät vihi samaa sukupuolta olevia pareja vuoden 2017 jälkeen. Uskonnon yhdykskunnan sisäisiä sääntöjä voidaan kutsua laiksi tai oikeudeksi, kuten islamin sharia-laki, katolisen ja ortodoksisen kirkon kanoninen oikeus sekä evankelisluterilaisen kirkon kirkko-oikeus. Näiden rikkomisesta voi olla seurausena esimerkiksi tehtävän (pappeuden) menetys uskonnollisessa yhteisössä. Journalistien olisi hyvä erottaa, milloin puhutaan valtion laista ja milloin uskonnollisen yhdyskunnan säännöistä.

Riitta Ollila

OIKEUSTIETEEN TOHTORI, *JSN:N* JÄSEN 2011–2014

KIRJOITUSKILPAILU

Kerro tarina joka on tosi

Schildts & Söderströms julistaa kirjoituskilpailun, jolla etsitään kertovan tietokirjallisuuden taitajia. Haemme asiaproosaa, jota voi lukea kuin kaunokirjallisuutta: Esimerkiksi journalistista reportaasia, koskettavaa elämäntarinaa tai oivaltavaa matkakertomusta. Aihe voi olla myös historiallinen.

Kilpailu on suomenkielinen. Pyydämme lähettämään joko kokonaisen, aiemmin julkaisematoman käsikirjoituksen tai vaihtoehtoisesti kirjaidean eli toisin sanoen synopsiksen (1–3 liuskaa), joka sisältää alustavan sisällysluettelon, sekä työ- ja aikataulusuunnitelman ja tekstinäytteen (esim. ote suunnitellun kirjan luvusta tai aiemmin julkaistu artikkeli).

Kilpailun raatiin kuuluvat tietokirjailija, toimittaja Elina Grundström sekä S&S:n kustannustoimittaja Johanna Laitinen, kustannuspäällikkö Mirjam Ilvas ja kustannusjohtaja Mari Koli.

Kolme parasta käsikirjoitusta tai kirjaideaa palkitaan rahapalkinnolla (I palkinto 5000 €, II ja III palkinto 2000 €). Kustantaja varaa option julkaista kaikki palkitut teokset. Voittajat julkistetaan lokakuussa 2015. Jos voittajia ei löydy, S&S varaa oikeuden olla jakamatta palkintoja.

Käsikirjoitukset tai kirjaehdotukset lähetetään **31.7.2015 mennessä** osoitteeseen: Schildts & Söderströms, Bulevardi 7, 00120 Helsinki. Kirjoita kuoreen maininta »Tositarina».

Lisätiedot: Johanna Laitinen, johanna.laitinen@sets.fi, puh. 040 565 7913 sekä sets.fi/tositarina

SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS

sets.fi

Mies ja ääni

RTTL:n kunniajäsen **Pentti Fagerholm** kuoli Helsingissä 20. helmikuuta. Hän oli syntynyt Kuhmoisissa 25. tammikuuta 1935.

Fagerholm oli Suomen Yleisradion lähes virallinen ääni vuosikymmeniä, radiokuuluttajana vuodesta 1956 ja lähetystoiminnan esimiehenä, pääkuuluttajana, 1977–1998. Pääkuuluttajan täytyi täyttää tiukat edellytykset: äänen laatu ja esiintymiskyky eivät vielä riittäneet, piti olla sivistynyt ja kielitaitoinen. Kielitaito tarkoitti harvinaisenkin kielen oikeaa ääntämistä.

Vuosikymmenet radiossa, toistuvat tiedotukset ja stereotesti tekivät äänestä niin tutun, että Fagerholmin ja liikennetoimittaja **Esko Riihelän** juttellessa paikallisjunassa joku väsynyt työmatkalainen huudahti vaunuosaston toisesta päästä: "Sulkekaa nyt ihmeessä se radio!"

Fagerholm oli ammattiyhdistysmies. Erityisen uran hän teki

RTTL:n johtavana kokousorganisaattorina. Vuosikokouksissa oli satamäärin osallistujia valtakirjoineen ja luottamusmiesvaaleissa parikin tuhatta äänestäjää. Pena johti ääntenlaskijoita parikymmentä vuotta.

Fagerholm oli intohimoinen radion kuuntelija lapsuudesta vanhuuteen. Erityisen lähellä sydäntä oli klassinen musiikki. Hän oli myös riemastuttava humoristi, joka jaksoi elämänsä loppuun asti tehdä huomautuksia moitteetoman suomen kielen puolesta.

**Pekka Laine
Matti Santajärvi**

KIRJOITTAJAT OVAT PENTTI FAGERHOLMIN AY-TOVEREITA JA RTTL:N KUNNIAJÄSENIÄ.

Loppuun saakka toimittaja

Toimittaja, yhteiskuntatieteiden maisteri **Heljä Tuoriniemi** kuoli 30. tammikuuta Oulussa. Hän oli syntynyt Perhossa 24. joulukuuta 1945.

Heljä oli pohjalaisen naisen perikuva: luja, mutta lempeä, periaatteellinen ja oikeudenmukainen.

Heljä aloitti uransa jo opiskeluaikanaan Porvoossa *Länsi-Uusi-maassa* vuonna 1969. *Uudenmaan Sanomien*, *Puruvesilehden* ja Oulussa perustetun *Iltaset*-lehden kautta hän päätyi Yhtyneisiin Kuvalehtiin *Seuraan* vuonna 1975 ja viimeksi *Vivaan* vuonna 2005.

Seuran ja *Vivan* Oulun aluetoimittajana hän hallitsi laajalla skaalalla puolta valtakuntaa.

Heljälle sattui ja tapahtui.

Hänellä oli myös journalistin tärkein voimavara: lukijoiden tuki.

Uran kovimpia paikkoja Heljälle oli kohdata Lapuan patruuna-tehtaan räjähdyksessä kuolleiden

omaisia. Sydän itki, mutta sekin oli tehtävä.

Heljä tunsu Suomen tähdet, laulajat, näyttelijät, kirjailijat ja poliitikot, joita hän haastatteli vastapuolen uupumukseen saakka. Auktoriteetteja hän karsasti.

Konseptointi ei Heljää sytyttänyt. Jääräpäisesti hän puolusti – lukijoiden ja omaa – oikeutta pitkiin tarinoihin.

Heljä oli toimittaja loppuun saakka. Vielä syksyllä hän suunnitteli uusia juttuja. Vuosien sairaus vei kuitenkin voimat.

Jouni Flinkkilä

KIRJOITTAJA ON HELJÄ TUORINIEMEN TYÖTOVERI JA YSTÄVÄ.

Det siger deltagerne:

"Vi blev på én gang klogere på både sociale medier, EU og Norden."
(Dansk journalist 2014)

"En uppfriskande upplevelse både professionellt och personligt."
(Finsk journalist 2014)

"Användbar kunskap, nya perspektiv, spännande möten med nordiska kollegor"
(Svensk journalist 2014)

"En fabelaktig plass å knytte nettverk med nordiske kolleger og lære journalistiske metoder for å overvåke EU og Norden hjemmefra, via SoMe og nye kilder."
(Norsk journalist 2014)

Aarhus 2015:

Fra Europa til Island

Pohjoismaisten toimittajien on nykyisin ymmärrettävä monimutkaisia, valtioiden rajat ylittäviä aiheita – ja hallittava uusin tekniikka. Digitaalisten työkalujen avulla pääsee tehokkaasti käsiksi päätöksentekoon ja poliittiseen keskusteluun vaikkapa EU:ssa, kansallisissa parlamenteissa ja Pohjoismaiden neuvoston istunnoissa Reykjavikissa.

"Aarhus 2015: Fra Europa til Island" on kolmen viikon intensiivinen kurssi reitillä Aarhus-Bruxelles-Reykjavik.

Nordisk Journalistcenter

DANMARKS MEDIE- OG JOURNALISTHØJSKOLE

NJC 2015 – 3 uger i højt tempo

Titel:

"Aarhus 2015: Fra Europa til Island"

Sted:

Aarhus, Bruxelles, Reykjavik

Tidspunkt:

12.-31. oktober.

Rejseplan:

Ultimo september:

Introducerende online-webinar
2 x 2 timer

12.-17. oktober: AARHUS

17.-24. oktober: BRUXELLES

24.-31. oktober: REYKJAVIK

Pris: 25.000 DKK

TILMELD/ANMÄL SENEST 4. MAJ PÅ WWW.NJC.DK

Forskningskommunikatör

med placering i Uppsala. **Sista ansökningsdag 25 mars 2015.**

Det krävs mycket god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift på både svenska och engelska. Kunskaper i annat nordiskt språk är meriterande. Mer info: www.nai.uu.se/about/job/ eller kommunikationschef Elnaz Alizadeh (elnaz.alizadeh@nai.uu.se, +46 18 471 52 80)

Yle palvelee kaikkia suomalaisia ja tuottaa arvoa yhteiskunnalle. Tarjoamme kaikille yhtäläiset mahdollisuudet saada tietoa, kokea elämyksiä, viihtyä sekä sivistää ja kehittää itseään.

Yle on Suomen suurin luovan työn yhteisö, jonka tv- ja radio-kanavat sekä verkkopalvelut työllistävät koko maassa yli 3000 media-alan ammattilaista. Tule mukaan rakentamaan maailman parasta julkisen palvelun yhtiötä!

Esimies, Poliitiikan toimitus, Uutis- ja ajankohtaistoiminta

Haemme politiikan tiimin esimieheksi journalismin huippuosaajaa, jolla on vankka kokemus ihmisten johtamisesta ja sisältöjen uudistamisesta monikanavaisessa mediassa.

Tunnet politiikan syvällisesti ja sinulla on hyvät verkostot. Olet pätevä organisoija, sinulla on hyvät yhteistyötaidot ja osaat innostaa. Tehtäväsi on johtaa 14 toimittajan tiimiä tekemään yleisöjä puhuttelevaa, kiinnostavaa ja laadukasta uutis- ja ajankohtaisjournalismia verkkoon, televisioon ja radioon. Arvostamme näyttöjä digitaalisen kerronnan kehittämisestä. Poliitiikan tiimi on yksi Yleisradion uutis- ja ajankohtaistoiminnan yhteiskuntatoimituksen seitsemästä tiimistä.

Poliitiikan esimies raportoi yhteiskuntatoimituksen päällikölle.

Lisätiedot:

Yhteiskuntatoimituksen päällikkö Riikka Venäläinen
perjantaisin 20.3. ja 27.3. klo 9-10
puh. (09) 148 020 50 tai riikka.venalainen@yle.fi

Vastaava päätoimittaja Atte Jääskeläinen
puh. (09) 148 049 03 tai atte.jaaskelainen@yle.fi

C. V.
ÅKERLUNDIN SÄÄTIÖ

ÅKERLUNDIN SÄÄTIÖN APURAHAT HAETTAVANA

- graafisessa teollisuudessa tai muulla viestintäalalla työskentelevien ammatillisiin tai jatko-opintoihin
- graafisen tai muun viestintäalan yliopisto-, korkeakoulu- tai ammattitutkintoihin
- graafista tai muuta viestintäalaa koskevaan tutkimus- ja kehitystyöhön

Täytä hakemus 1-31.3.2015 välisenä aikana verkkopalvelussa www.akerlundinsaatio.fi. Hakemus lähetetään ainoastaan verkkopalvelun kautta. Sivustolla on lisää tietoa apurahaohjelmasta.

Kunnallisneuvos C. V. Åkerlundin Säätiön hallitus

Etsi Xpertti

**ETSITKÖ JUTTUUSI
TUTKIJA-ASiantuntijaa?**

palveluksessasi www.etsixpertti.fi

**YLIOPISTOT,
TUTKIMUSLAITOKSET JA**

SUOMEN AKATEMIA

**Osallistu!
Voit voittaa**

liput itsellesi +10 ystävällesi
Napapiirin sankarit 2 -elokuvan Turvan
omaan ennakkonäytökseen
tai radio-ohjattavan
ralliauton
turva.fi/kaskokatsastus

Parasta autollesi, nyt ilman omavastuuta

Liittokasko on ammattiliittojen jäsenille räätälöity kattavin autovakuutuksemme. Se on tarkoitettu sinulle, joka haluat parasta ja laajinta turvaa autollesi. Se sisältää paljon erinomaisia ominaisuuksia, mm. ainutlaatuisen bonusedun ja laajan sijaisautovakuutuksen.

Bonusetu syntyy, kun olet ajanut kolme vuotta ilman kolarivahinkoa. Bonus ei putoa vahingon sattuessa, kuten perinteisissä autovakuutuksissa.

Saat käyttöösi sijaisauton, kun oma autosi on korjattavana esimerkiksi kolarointivahingon takia tai kun matkasi keskeytyy teknisen vian vuoksi. Toimitamme sijaisauton paikan päälle ja voit jatkaa matkaasi saman tien.

Jos kolarivahinko kuitenkin sattuu, seteli kattaa vielä vahingonkin ilman omavastuuta.

**Osta Liittokasko ja hyödynnä etu.
Tule käymään, soita tai jätä yhteyden-
ottopyyntö netissä** (etua ei saa verkkokaupasta).

Olemme asiakkaidemme omistama keskinäinen vakuutusyhtiö ja tarjoamme erityisesti ammattiliittojen jäsenille etuja ja räätälöityjä tuotteita. Palvelemme numerossa **01019 5110** ma-pe 8-18 sekä verkossa osoitteessa www.turva.fi

Tarpeellinen tuki. Johanna Nykopp ei ole aiemmin ollut tilanteessa, jossa asiakas päätyy konkurssiin ja palkkio jää saamatta. Hän on helpottunut siitä, että liiton lakimiehet ovat auttaneet asian selvittelyssä.

Acacomien konkurssi vei rahat

MINNA KURVINEN, TEKSTI • HELI BLÅFIELD, KUVA

Jos toimeksiantajan maksukyky arveluttaa, freelancer voi tutkia yrityksen taustoja monesta lähteestä.

Kustannusyhtiö Acacom Median konkurssi jätti useat freelancerit ilman palkkioitaan. Tammi-kuussa konkurssiin mennyt yhtiö kustansi muun muassa *Kg-*, *Reviiri-* ja *Tradenomi-*lehtiä.

Konkurssipesän hoitaja **Tommi Kemppi** kertoo, että hänen tietojensa mukaan saatavia on alle kymmenellä freelancerilla. Saatavien suuruus vaihtelee satasta muutamaan tuhanteen euroon.

Freelancerin asema konkurssitilanteessa on heikko, sanoo Journalistiliiton lakimies **Jussi Salokangas**.

”Yleensä konkurssiin asetettu yhtiö on varaton, jolloin konkurssipesään ei jää pesänhoitajan palkkion jälkeen mitään jaettavaksi.”

Freelancerilla ei ole lakiin

perustuvaa palkkaturvaa, kuten työntekijällä, joka voi hakea saamatta jäänyttä palkkaa valtiolta. Liiton vakuutuksistaan ei ole apua, koska ne eivät kata toimeksiantajan maksukyvyttömyyttä.

Salokangas kehottaa silti aina ilmoittamaan pesänhoitajalle saatavan määrän ja perusteen. Velkojan kannattaa pyytää konkurssipesän hoitajalta myös velallisselvitys, josta ilmenevät konkurssin syyt.

Mikäli konkurssiin liittyy rikos, oikeus voi asianomistajan vaatimuksesta tuomita yrityksen johdon henkilökohtaisiin vahingonkorvauksiin.

FREELANCETOIMITTAJA Johanna Nykoppilta jäi Acacom Median konkurssissa saamatta 800 euroa. Nykopp oli toiminut yhtiön avustajana pitkään. Maksukyvyttömyys tuli yllätyksenä.

Jälkeenpäin hän sanoo miettineensä, että yhtiössä tapahtuneita lomaautuksia olisi voinut

pitää varoitusmerkkinä.

”Jatkossa aion olla tuntosarvet enemmän koholla”, Nykopp toteaa.

Salokangas neuvoa, että uusien toimeksiantajien taustat kannattaa aina selvittää.

Suomen Asiakastiedosta voi maksua vastaan tarkistaa yrityksen luottotiedot. Ilmainen apuväline on Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ, josta ilmenevät toimeksiantajan mahdolliset verovelat. *Taloussanomien* maksutomalta protestilistalta löytyvät yritykset, joilla on saatavia perinnässä.

Jos epäilee asiakkaan maksukykyä, selustansa voi turvata sopimalla ennakkomaksusta. Tällöin osa palkkiosta maksetaan ennen työn aloittamista.

Journalistiliitto toivoo kuulevansa jäseniltään, mikäli palkkioiden saamisessa ilmenee ongelmia. Kun yhdestä yrityksestä tulee useita ilmoituksia, liitto varoittaa jäseniään verkkosivullaan ja sähköpostitse. ●

LAKI LISÄÄ TEKIJÄNOIKEUSTULOJA

Televisio-ohjelmien tekijöiden tekijänoikeuskorvaukset kasvavat lähivuosina. Eduskunta hyväksyi maaliskuun alussa tekijänoikeuslain uudistuksen, joka astuu voimaan kuluvana keväänä.

Vastaisuudessa verkkotallennuspalveluita tarjoavien yritysten pitää maksaa tekijänoikeuskorvauksia. Tähän asti pilvipalvelujen juridinen asema on ollut epäselvä. Käytännössä se on tarkoittanut sitä, etteivät tekijänoikeuksien haltijat ole saaneet korvauksia palveluista.

”Yhteensä puhutaan miljoonista. Se tulee kuitenkin jakautumaan monelle taholle”, sanoo tilitys- ja tutkimuspäällikkö **Rainer Vallius** Kopioistosta. Eduskunta lisäsi av-tuotantoyhtiöille oikeuden kieltää teoksen tallennus verkkopalveluihin. Vallius toivoo, että tämä jää teoreettiseksi optioksi.

”Sen laajamittainen käyttö voisi johtaa asiakkaiden pakoon palveluita, mikä voisi vähentää kaikkien osapuolten tuloja.”

Janne Salomaa

Yhdistykset

KYMENLAAKSON Journalistien vuosikokous on 21.3. klo 15 Valkea Karhu-ravintolassa (Kustaa III tie 9) Valkealassa. Journalistiliiton pj. **Hanne Aho** ja liiton hallituksen jäsen **Eija Anttila** *Kymen Sanomista* esittäytyvät.

MTV:N Ohjelmatyöntekijät ry:n kevätkokous on keskiviikkona 25.3. klo 10–12 MTV:n auditoriossa.

ITÄ-SUOMEN Sanomalehtimiesyhdistyksen vuosikokous on Lauritsalan kartanossa Lappeenrannassa 28.3. klo 12.00. Journalistiliiton pj. **Hanne Aho** kokousvieraana. Ilmoittaudu: jarmo.hamalainen@pp.inet.fi, 040 734 2878.

SUOMEN Freelance-journalistien vuosikokous on 11.4. klo 15 Pullman Barin kabinetissa (ex-Pressiklubi) Helsingin rautatieasemalla. Ilmoittaudu 3.4. mennessä yhdistys@freet. Lisätietoja: freet.fi.

TURUN Sanomalehtimiesyhdistyksen kevätkokous on Salossa, Veturitallitaidemuseossa (Mariankatu 14) 28.3. klo 12.15. Ilmoittaudu: tsy@netti.fi, 02 235 9835.

Come and study with us!

25 ECTS credits in Media and Global Communication for professional journalists

Apply for 1.5 years' study as a non-graduate student on the Media and Global Communication master's degree programme (MGC) at the University of Helsinki. Deepen your knowledge with teaching by distinguished international lecturers, including Natalie Fenton, Christian Christensen, Melissa Aronczyk and Chris Atton.

Courses in the 2015–2016 academic year will include:

- Introduction to Media and Global Communication
- Global Media Industries and Structures
- Critical Perspectives on Political Communications
- Social Media: Activism, Conflicts and Wars
- Media Reform: Issues and Stakeholders
- Promotional Culture and Politics
- Media Cultures, Power and Participation
- Racism, Multiculturalism and Public Discourse

The curriculum will be confirmed in March.

The application period closes on April 30th 2015 at 15.45.

Please find application details at:

http://www.helsinki.fi/globalmedia/Admission/non_graduate.html

For any questions please contact:

Leena Ripatti-Torniainen

PhD, Programme Coordinator

leena.ripatti-torniainen@helsinki.fi, phone: 02941 24845

MGC was among the most popular out of over 40 University of Helsinki master's programmes in 2015's international UAF applications. MGC is supported by the Helsingin Sanomat Foundation.

Vierumäen lomahuoneistojen kesän ja syksyn 2015 viikot nyt haussa

Vierumäellä sijaitsevien Journalistiliiton lomahuoneistojen kesän ja syksyn viikot (29.5.2015–18.12.2015) ovat nyt haettavana. Haku päättyy 12.4.2015. Hakea voi vain kokonaisia viikkoja.

Hinnat: 560 euroa/viikko (29.5–18.9.2015) ja 430 euroa/viikko (18.9.2015–18.12.2015). Varausmaksu on 150 euroa.

Hakulomake on liiton nettisivuilla: www.journalistiliitto.fi/jasenpalvelut/lomakkeet

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

Yksitysalojen Esimiehet ja Asiantuntijat YTY hakee sijaista äitiysloman ajaksi 18.5.2015–1.2.2016

VIESTINNÄN ASIAANTUNTIJA

Akavalaisella palvelu- ja edunvalvontajärjestö YTYllä on jäsenenä yli 10 000 esimiestä ja asiantuntijaa. Sovit tehtävään, jos hallitset monet viestinnän kanavat printtilehdestä sähköisiin työkaluihin.

Lue lisää tehtävästä

www.yty.fi/rekrytointi

Lähetä hakemuksesi palkkatuotteeseen 25.3. mennessä toiminnanjohtaja Jaakko Kiiskille jaakko.kiiski@yty.fi

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADDRESS
Siltasaarekatu 16,
00530 Helsinki
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistforbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

Suomen Journalistiliitto on ammattijärjestö, jonka tehtävä on valvoa journalistien ja journalismin etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintäalan ammattilaisista, kuten toimittajista, kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja kustannustoimittajista.

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti
91. vuosikerta

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU
5/2015 aineisto 31.3.
ilmestyy 9.4.

ILMOITUSMYynti:
ilmoitukset.journalisti@journalistiliitto.fi, 044 755 5002

Aineisto-ohjeet, väriprofiilin ja hinnat löydät osoitteesta www.journalisti.fi > ilmoittajille

VARAA ILMOITUSTILASI AJOISSA.
ILMOITUKSET
3,00 €/PMM

Sitikoiden lumo jatkuu aina vaan

Miki Lindström on kunnostanut ja ajanut vanhoja sitikoita yli kaksikymmentä vuotta. Pian alkaa ”matkailuauton” ehostus harrastajien kesäiseen maailmankokoukseen Puolaan.

NINA ERHO, TEKSTI • LAURA OJA, KUVA

Miki Lindströmin ensimmäinen rättisitikka oli oikeastaan isän. ”Yksi tuttu myi sitä. Olin kiinnostunut, mutta huonoissa varoissa. Onneksi isä innostui. Pari ensimmäistä vuotta hän kunnosti ja minä ajoin sitä.”

Vähitellen Lindström oppi itsekin kunnostamaan sitikoita. Vuonna 1992 hän osti sinisen rättärin, joka maalattiin keltaiseksi. Myöhemmin hän jatkoi keulaa, asensi tuplakokoisen moottorin ja maalasi koko komeuden mattamustaksi.

”Siitä tuli oikea monsteri ja Suomen toiseksi nopein rättisitikka. Lopulta luovuin siitä, koska se ruokki vähän turhaan kilpailuviettiä.”

Nykyään Lindströmillä on valkoinen rättäri ja beige -64 Fourgonette, jossa on pakettiautomainen perä. Jälkimmäinen on talvehtinut Tuusulassa kaverin ladossa, mutta pääsee pian ehostettavaksi isän vanhaan autotalliin Espooseen.

PARAATIKUNNOSSA AUTON on määrä olla heinä-elokuussa, kun Lindströmit ajavat sitikkaharrastajien maailmankokoukseen Puolaan.

”Menomatka on aina paras, koska ollaan vasta menossa kohti kohokohtaa, ei palaa massa kohti arkea.”

Lindström pitää siitä, että sitikkayhteisöön kuuluu väkeä laidasta laitaan, mutta reissussa kaikki ovat samalla viivalla. Jos autosta putoilee osia, niitä lainataan ja ruuvaillaan kiinni kimpassa. Isomman vian sattuessa avataan *Apua-Help*-opas, johon

Suomen sitikkakilta kokoaa auttavien käsien yhteystietoja.

Pisimmillään Lindströmit ovat autoilleet Kreikan Thessalonikiin. He yöpyvät reissuilaan autossa, vaikka se vaatiikin vähän polvien koukistelua. Matkat taittuvat tutussa, vähän extreme-henkisten autokuntien letkassa.

”Pellin taivuttelu on täyttää terapiaa.

”Alpeilla ei mennä mistään tunnelista, vaan pienintä mahdollista tietä. Se on hidasta, mutta siinä näkee niin paljon enemmän.”

LINDSTRÖM ON TEHNYT molempiin autoihinsa perusteelliset remontit, mutta työ on kannattanut. Harrastuksen keskeisiä iloja on hyväntuulisuus, jota sitikat herättävät ihmisissä. Moni tulee rupattelemaan sitikkamuistoistaan. Kun Fourgonette pysähtyy valoihin Helsingin Espalla, turistit kuvaavat sitä innoissaan.

Kerran Lindströmille soitti pariskunta, joka etsiskeli hääautoa. Hän lainasi oman rättäriinsä. Auto palautui hyvässä kunnossa, samppanjapullo kiitoksena etupenkin alla.

Aiemmin hän omisti myös veneen, mutta sen rauhattomasta laituripaikasta aiheutui paljon huolta. Sitikoista stressiä ei ole tullut.

”Olen osannut varata remontteihin riittävästi aikaa, ja pellin taivutteluhan on täyttää terapiaa. Tuloksen näkee heti, ja sitä voi myös välittömästi parantaa.” ●

VAPAALLA

MIKI LINDSTRÖM

● 51-vuotias Seiskan tv-lehden taittäjä. Työskennellyt Allerilla vuodesta 1993, myös Seiskan ja Mix-lehden graafikkona.

● Teatteri&Tanssi+Sirkus-lehden AD.

● Korjaa vanhoja siti-koita ja reissaa niillä. Matkaseurana on puoliso, Glorian Ruoka & Viinin AD Ninna Lindström.

● Kuuluu suomalaisten sitikkaharrastajien yhteisöön 2CV-kiltaan.

● Harrastaa myös chilien kasvattamista ja palstaviljelyä.

◀ **Slow life.** "Kun sitikan oven vetää kiinni, kiire loppuu siihen. Vastatuulesa pääsee hädin tuskin kahdeksaakymppiä", Miki Lindström sanoo.

Auto ei käy naisen järkeen

Yle Kymenlaakso kunnostautui 12. maaliskuuta palvelujournalismissa, kun se lupasi etsiä vastauksia etenkin naisia askarruttavaan teemaan. Siis velkavelvyytykseen talouslääkkeenä? EU-puolustukseen hybridisodankäynnissä? Vai edes vanhemmuuden kustannusten jakamiseen työnantajien kesken?

Ei, autoihin. Sotkuisiin ja "epäloogisiin" autoihin. Siis hyi ja apua.

Toimituksessa oli todettu, että "autoissa ja niiden huollossa on monia seikkoja, jotka eivät käy naisen järkeen". Kuten nyt vaikka se, loppuuko pissapojan neste aina kesken – ainakin jollei sitä lisää, jolloin se ei loppuisi kesken.

Juuri tällaisten epäloogisuuksien vatvomiseen naiset tarvitsevat julkisen palvelun mediaa. Mahtaako sama päteä tulostimen musteisiin? Tai akkuporakoneeseen, jos sen jättää lataamatta?

Monta hyvää juttua odottaa tekijäänsä.

Juttuun liittyvän verkkokeskustelun kuvituskuvassa nainen ajaa autoa. Journalistin tietojen mukaan tilanteesta ei aiheutunut vaaraa sivullisille.

Marja Honkonen

Miss Lapin Vauva

Lapin Kansan ja Lions Club Rovaniemi-Ounasvaaran järjestämässä Lapin Päivänsäde 2014 -kisassa eniten ääniä keräsi **Rianna**. Maaliskuun alussa asiasta kertoneen jutun alussa tyttö-vauvalla kerrottiin olevan "perintöprinsessat", mutta tiukempaa oli tulossa:

"Riannan toinen isopappa on täysin musta mies. Ei uskoisi", lapsen isä sanoi jutussa.

Eikä toden totta uskoisi. Ehkä suuret, lautasen-kokoiset ruskeat silmät tulevat sieltä, toimittaja pohdiskeli.

"Ja luonne! Luonnetta riittää", lapsen isä "naureskeli" jutun loppuksi.

Toimittajan tehtävä on kertoa, mitä tapahtuu ja mitä sanotaan, ja joskus repparihenkiset tai pehmeämpiä uutisaiheita käsittelevät jutut nostaa lentoon toimittajan oma näkökulma. Asenteiden livauttelussa kannattaa kuitenkin olla tarkkana.

Lieventävänä asianhaarana voi todeta, että ihmisiä epäilemättä tyypittelevä vaikutelma ei juontunut pelkästään journalismista. Se johtui myös kisasta, jossa, totta tosiaan, äänestettiin parhaan näköistä vauvaa.

Jos kyse oli järjestäjien mielestä jostain muusta, ehkä seuraavalla kerralla pannaan äänestykseen leijonien tai toimittajien kuvat?

Nina Erho

Yleä ylätasolta

Kevään tapauksiin kuuluu Franck Median MTV:lle tuottama, jännityksellä odotettu dokumenttiohjelma *Ylen suuri tehtävä*. Sunnuntaina 15. maaliskuuta esitetyssä, suhteellisen kiihottomasti rakennetussa ohjelmassa kuullaan argumentointia siitä, mitä ja miten suurella rahalla Yleisradion pitäisi tehdä, jotta laman

kourissa riutuvan kaupallisen mediankin olisi mahdollista selvitä, ja jotta mediakentän monipuolisuus säilyisi. *Ylen suuressa tehtävässä* ovat äänessä mediatalojen johtajat, kotimaiset ja pohjoismaiset asiantuntijat ja **Jone Nikula**.

Yle-pohdinta on tarpeen ja jatkuu varmasti jatkossakin, vaikka sitten aina päädyttäisiin siihen oletuslopputulemaan, että Ylessä pitäisi tehdä enemmän marginaaleille, vähemmän viihdeporukoille, tehdä tehokkaammin ja halvemmin, ja ulkoistaa enemmän.

Yksi asia *Ylen suuressa tehtävässä* särähtää korvaan: Kun nikulat, sairaset ja juhanavartiset laukovat totuuksiaan Ylen työntekijöiden tehottomuudesta, olisiko niitä työntekijöitäkin voinut ohjelmassa kuulla? Voisiko heilläkin olla tästä asiasta relevantteja mielipiteitä?

Manu Haapalainen

Yleisönosasto

Jari Pelttonen

NEW YORK TIMES VÄITTI, ETÄ
YKSI SUNNUNTAINUMERO
SISÄLTÄÄ ENEMMÄN TIETOA
KUIN IHMINEN SAI KIVIKAUDELLA
KOKO ELÄMÄNSÄ AIKANA.
SITEN NOIDEN PÄIVIEN
IHMISAINOT EIVÄT OLE
JUURI MUUTTUNEET, ELI
MITENKÄS AIVOT VOISIVAT
KÄSITELLÄ KAIKEN TIEDON
JONKA MILJARDIT IHMISET
JAKAVAT JOKA PÄIVÄ?
EI MITENKÄÄN!

